

Atasının maşınıni qaçıran gənc və dostu qəzada öldü

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 iyul 2015-ci il Bazar ertəsi № 145 (6173) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Əli Kərimlini ertəfi necə devirmək istəyib?

AXCP-nin sabiq şöbə müdiri Ağaçirin Tanrıverdiogludən növbəti şok açıqlamalar

yazısı səh.5-də

AXCP-də daha bir istefa... - "Məni qəfildən vurdu"

yazısı səh.3-də

Musavat Məclisi önəmli qərarlar qəbul etdi

yazısı səh.6-də

Bakıda daha bir tikinti qalmağalı yetişir

yazısı səh.14-də

Şəmkirin icra başçısı rayonu qarışdırıb

Alimpaşa Məmmədovun tamadalıqdan başlayan yolunun sonu görünür...

yazısı səh.12-də

Serj Sərkisyana iki gün vaxt verildi

yazısı səh.3-də

Broyler toyuqları halal deyil? - ilginç rəy

yazısı səh.12-də

Ermənistanın əleyhinə, Azərbaycanın lehinə casusluğa görə 5 il həbs

yazısı səh.11-də

Ekspert:

"Bankların bağladığı zəminlik müqavilələri qanunsuz və etibarsızdır"

yazısı səh.13-də

Jurnalistlərin buraxılmadığı yanan binada nə baş verir?

yazısı səh.14-də

Ramazan ayının 19-cu günü

İftar 21. 30. İmsaq (azan) 4.48 (QMİ)

19-cu günün duası: "İlahi, Ramazan ayında olan bərəkətlərdən mənim qismətimi artıq et! Bu ayda xeyir əməllərin yolunu mənim üçün asanlaşdır! Və bu ayda olan yaxşı əməllərin qəbul olmasından məni məhrum etmə! Ey açıq-aşkar haqqın tərəfinə Yol Göstərən!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günlərimi bağışla".

ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN

Qusardakı dəhşətli hadisənin pərdəarxası

ZIYA MƏMMƏDOVUN QARDAŞINI

NİYƏ ÖLDÜRMƏK İSTƏYİBLƏR - ŞOK TARİXÇƏ

Nəriman Məmmədovun villasında bir il əvvəl baş vermiş partlayışı gizlədibləmiş; iddia da var ki, Türkiyəyə aparılan nazir qardaşı da yaralıdır; Qusarın icra nümayəndəsi də qətlin qısqanclıq zəminində baş verdiyinə inanmırsa, sui-qəsd cəhdinin arxasında dayanan sirr nədir?

yazısı səh.4-də

Azərbaycanın "Qərb qapısı" təhlükədə

Rusiyanın Gürcüstanı təkləmək planının məkrli səbəbləri; Tiflisdəki futbol matçında baş verən anti-Azərbaycan insidentində ipucu yenə şimala aparır...

yazısı səh.8-də

Qudrat Həsənzadə:

"Özünü tam mənada tükətmis nazirlərimiz var..."

yazısı səh.7-də

Rusiya Saakaşviliyə sui-qəsd edə bilər

yazısı səh.11-də

İlham Şaban:

"Azərbaycanda neft bumu tarixə çevrilir..."

yazısı səh.10-də

Blatter prezidentləri ittiham etdi

Beynəlxalq Futbol Federasiyasının (FIFA) prezidenti Yozef Blatter Fransanın keçmiş prezidenti Nikola Sarkozini və Almaniyanın keçmiş prezidenti Kristian Vulfu FIFA-ya təzyiq etməkdə ittiham edib.

Blatter bunu "Welt am Sonntag" jurnalına müsahibəsində deyib. Müsahibə dənən dərc edilib. Onun sözlərinə görə, keçmiş prezidentlər xüsusilə 2018 və 2022-ci illərdə dünya çempionatının harada keçiriləcəyinin təyin edilməsi ərəfəsində "siyasi təzyiq göstəriblər".

"Cənab Sarkozi və Vulf səsvermə zamanı öz nümayəndələrinə təzyiq göstərməyə çalışıblar. Bax buna görə indi bizim Qətərdə keçirilən dünya çempionatımız var", - deyən Blatter əlavə edib ki, alman nümayəndəliyi Vulfun məsləhəti ilə "iqtisadi maraqlara görə Qətərə səs verib".

Amma bütün bu qalmaqallara baxmayaraq, FIFA prezidenti öz mövqeyində və əməllərində əmindir. O, öz fikrini belə izah edib: "Hər insan nədənsə ehtiyat edir, amma mənim FIFA-dakı işimlə bağlı qorxacaq heç nəyim yoxdur".

Xatırladaq ki, Yozaf Blatter bu il mayın 29-da 5-ci müddətə FIFA prezidenti seçilsə də, seçkidən bir neçə gün sonra - iyunun 2-də istefa verib. Lakin o, dekabrda növbədənəkar toplantı keçirilənə qədər öz vəzifəsini icra edəcək. Həmin toplantıda FIFA-nın yeni prezidenti seçiləcək. Onu da əlavə edək ki, Yozef Blatterin istefa verməsinə səbəb rüşvət qalmaqalı olub.

Hətta bununla bağlı ABŞ hakimiyyəti qurumun Sürixdə bir neçə fəal üzvünü də həbs edib. Onların əksəriyyəti ölkələrin Futbol Federasiyalarının prezidentləridir.

Bu gün Bakıda mülayim hava olacaq

Julun 6-da Bakıda və Abşeron yarımadasında hava dəyişkən buludlu, yağmursuz keçəcək, şimal-şərq küləyi axşam arabitir güclənən şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunaçaq. Havanın temperaturunun gecə 22-25°, gündüz 30-35° isti olacağı gözlənilir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən bildirilib ki, Abşeron çimərliklərində: Sumqayıt, Novxanı, Pırşağı, Nardaran, Bilgəhdə dəniz suyunun temperaturu 23-24° isti, Zaqulba, Buzovna, Mərdəkan, Şüvəlan, Türkan, Hövsan, Şıx, Sahildə 24-25° isti olacaq.

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
 Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
 Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Beynəlxalq Bankla fermerlərin savaşına nazir də müdaxilə etdi

"CTS AQRO" MMC-nin rəhbərinin həbsi min hektarla pambıq əkilmiş tarlada bütün aqrotexniki işlərin dayanmasına səbəb olub. Virtualaz.org saytının Şirvan bürosunun əldə etdiyi xəbərə görə, indi həmin əkin sahələrinin taleyi sual altındadır.

Xəbər verdiyimiz kimi, adıçəkilən MMC-nin rəhbəri "kredit oliqarxlarının işi" çərçivəsində saxlanılıb. O, Beynəlxalq Bankdan götürdüyü krediti qaytarmaqda problemlə üzləşib. MMC-dən verilən məlumata görə, 2015-ci ildə yerli fermerlərlə MMC arasında müqavilə imzalanıb. Həmin müqaviləyə görə, fermerlər 680 hektar sahədə pambıq əkib-becərməli imiş. "CTS AQRO" MMC bankdan aldığı vəsaiti fermerlərə çatdırmalı olduğu halda bunu edə bilmir. İlk dövrə fermerlərə avans şəklində 140 min manat ödənilib. Pulun qalan hissəsi sonra mərhələ-mərhələ ödənilməli imiş. Fermerlər avansa alandan sonra əkini həyata keçiriblər. İndi sənə bitkiyə qulluq etməyə, aqrotexniki təd-

birləri gerçəkləşdirməyə vəsait yoxdur.

Hazırda pambıq tarlasına qulluq etməyin ən məsul dövrü olsa da pul yoxdur. Fermerlər maliyyə çatışmazlığı ucubandan nə azot gübrəsi və texnika yanacaq ala, nə də suvarma işlərini görə bilmirlər. Mayın 29-da şirkətin nümayəndələri baş nazir Artur Rəsizadəyə, Prezident Administrasiyasının aqrar məsələlər sektoruna və Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri Eldar İbrahimova müraciət edərək kömək istəmişdi.

MMC-dən virtualaz.org saytına verilən məlumata görə, bu müraciətdən sonra məsələyə kənd təsərrüfatı naziri tərəfindən müdaxilə edilib. Heydər Əsədov bir neçə gün öncə "CTS AQRO" MMC-nin nümayəndələrini qəbul edərək onların problemi ilə tanış olub.

Nazir "Aqrolizinq" MMC-yə pambıqçılara 1380 ton azot gübrəsi verməyi tapşırıb. Bununla da 10 min hektar sahədə pambıqın 12 rayonun fermerlərinin problemi öz həllini tapıb.

Coli Rusiya imperatriçası olacaq

Dünya şöhrətli aktrisa Anselina Coli Rusiya imperatriçası Böyük Yekaterina haqda filmə çəkilib. O, filmə II Yaketerinanı canlandıracaq. "Qafqazinfo.az"ın Daily Mail-ə istinadən məlumatına görə, aktrisa britaniyalı tarixçi Saymon Sebaq-Monteforenin sözügedən mövzu ilə bağlı əsərini ekranlaşdırmaq üçün icazə alıb.

Əsər İkinci Yekaterina və onun sevimlilərindən olan Qriqori Potyomkinlə sevgi münasibətlərindən bəhs edir.

"Mən çox həyəcanlıyam ki, Anselina məhz mənim əsərimə müraciət edib. Çünki bu, mənim ilk kitabım və ən sevimli işimdir. Yekaterina feminizmin ən parlaq qəhrəmanıdır. Yaxşı ki, bu işi öz üzərinə məhz Coli götürdü"-deyə, tarixçi bildirib.

İŞİD liderinə qarşı çevriliş cəhdi alınmadı

İŞİD terror qruplaşmasının lideri Bağdadi ona qarşı çıxan 13 adamı edam edib. Anspres-in məlumatına görə, həmin insanlar aparılan döyüş strategiyası, ələ keçirilən yerlərin idarə edilməsi ilə razılaşmayıblar. Hətta "Arabi el Cedid" qəzeti Əbu Bəkr əl-Bəgdadi ilə razılaşmayanların çevriliş etmək istədiyini də yazıb.

Qəzet bu xəbəri terrorçularla iş birliyi edən suriyalı və iraqı tacirlərdən aldığı iddia edib. Bağdadinin bundan xəbər tutaraq 13 yüksək vəzifəli adamı edam etdiyi deyilir. Qəzetin yazdığına görə, bəzi İŞİD-çilər iyunun 10-13-ü arası Rəqqanın cənubunda çevriliş etməyə cəhd ediblər. İŞİD-in tərkibində Bağdadiyə müxalif qüvvələr onun gedəcəyi marşruta partlayıcı qurğular qoyublar. Onu devirmək istəyənlərin içində Suriya, İraq, Əfqanıstan, Səudiyyə Ərəbistanı, Liviya və Yeməndən adamların olduğu bildirilib.

Onlar İŞİD-ə rəhbərlik etməyə iraqlıların deyil, suriyalıların daha çox layiq olduğunu iddia ediblər. Lakin bir nəfər onların bu planını xəbər verib və sui-qəsd baş tutmayıb. İŞİD liderinin şəxsən idarə etdiyi məhkəmə zamanı məhkum edilən sui-qəsdçilərin 13-ü güllələnib, onları dəstəkləyənlər isə həbs edilib.

Qız özünü evlərində tualet olmadığına görə öldürdü

Hindistanda 17 yaşlı qız valideynləri evdə tualet tikmədiklərinə görə intihar edib. Modern.az-ın xarici KİV-ə istinadən verdiyi xəbərə görə, ölkənin şərqindəki Carkhand ştatının Dumka dairəsində orta məktəb məzununu olan qız öz təbii ehtiyaclarını yaxınlıqdakı çöldə yerinə yetirməyə utandıqından dəfələrlə ailəsindən evdə tualet tikməyi xahiş edib. Ailəsi isə kanalizasiya üçün çəkəcəkləri xərci onun toyuna saxlamağı qərara alıb.

Qızın faciəli ölümünə Hindistan parlamentinin deputatı, Hindistan Milli Konqresi Partiyasının lideri Diqviya Cinqx reaksiya verərək deyib: "Hindlilər millət kimi ayımlıdırlar, tualet tikintisi prioritetlərdən biridir".

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, dünya əhalisinin 1,1 milyarda yaxını heç vaxt tualetdən istifadə etmir. Hindistanda isə əhalinin yarısından çoxu tualet ehtiyacını küçədə yerinə yetirir.

Rusiyada bu istidə qar yağdı

Rusiyanın Komi Respublikasının şimalında yerləşən Vorkuta şəhərinə gözlənilmədən qar yağdı. Anspres-in məlumatına görə, havalar o qədər soyuyub ki, iyulun 6-dan şəhərdə binaları qızdırmaq üçün qazanxanalar işə salınacaq. Hazırda şəhərdə temperatur 1-3 dərəcə arasında dəyişir. İyulda orta temperatur 13 dərəcə olsa da, bəzi vaxtlar 33 dərəcəyə qədər qalxıb.

Sinoptiklərin dediyinə görə, Vorkutaya qar yağması Arktikadan qəflətən daxil olan soyuq hava ilə bağlıdır. Onların dediyinə görə, soyuq hava iyulun 10-a kimi davam edəcək. Soyuq hava şəhərdə nəzərdə tutulan İvan Kupala bayramının keçirilməsinə mane olub.

Qeyd edək ki, Vorkuta qütb dairəsində yerləşir. Əhalisinin sayına görə, qütb zonasının üçüncü şəhəridir. Şəhərdə 60 mindən çox adam yaşayır. Vorkuta 1930-cu ildə salınıb və buna səbəb ərazidə iri daş kömür yataqlarının üzə çıxması olub.

Azərbaycanda "balıq ovlamaq"ın adı dəyişdi

Nazirlər Kabineti "Azərbaycan Respublikasının ərazi sularında üzümə Qaydaları"nda dəyişikliklər edib. Lent.az-ın məlumatına görə, "Ovçuluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" ölkə başçısının sərəncamının icrasını təmin etmək məqsədi ilə qaydalara aşağıdakı dəyişiklik edilib:

1. 1.4-cü bəndin onuncu abzasında "balıq ovu" sözləri "balıq və digər su biore-surslarının ovu" sözləri ilə, "balıq ovlayan" sözləri isə "balıq və digər su biore-surslarının ovunu həyata keçirən" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 2.5-ci bənddə "balıq tutulmasına" sözləri "balıq və digər su biore-surslarının ovuna" sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 8.17-ci bəndin ikinci abzasında "balıq ovlamaq" sözləri "balıq və digər su biore-surslarını ovlamaq" sözləri ilə, üçüncü və dördüncü abzaslarında isə "balıq ovu" sözləri "balıq və digər su biore-surslarının ovu" sözləri ilə əvəz edilsin.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Günün içindən

məsələsi burda da baş vermişdir. Mən də namizədiyimi irəli sürdüm, lakin seçki zamanı dözümsüzlük, siyasi iradələrini ortaya qoya bilməyən şəxs, Məclis sədrinin (Rəfail Həsənovun) oğlu oturduğum yerdə yumruqla məni vurdu. Bu hadisələr sədrin müavini Nurəddin Məmmədli və NTK sədri Arzuman Məcidlinin yanında baş verdi. Bu hadisədən sonra mən iclası

Bəlkə bundan

sonra?..

Hüseynbala SƏLİMOV

Heç kim inanmazdı ki, Ermənistan sosial böhrandan belə bir nəticə ilə çıxacaq. Elektrik tariflərini artıran şirkətin Rusiya şirkətinin tərkibində olması belə ehtimallar yaradırdı ki, Rusiya öz şirkətinə tarifləri aşağı salmağı diqtə edəcək. Amma axırı nə oldu?..

Rusiyadan Ermənistan yeni silah partiyası satılması və ya verilməsi haqqında xəbərlər yayıldı. Hətta deyildi ki, Rusiya guya Ermənistan "İsgəndər" tipli yeni raket kompleksi ötürmək niyyətindədir...

Maraqlıdır, görən, ac ermənilərin raket kompleksi nəyine lazımdır? Bəlkə onu satıb özləri üçün ərzaq alacaqlar?..

Amma burada Ermənistanın payına bir yamanlıq düşsə, Rusiyanın payına bundan ikisi düşür. Biz Rusiya haqqında dəfələrlə yazmışıq. Onu da başa düşürük ki, Azərbaycan Rusiyadan çəkinir. Amma hansısa formada Rusiyanın diqqətinə çatdırmaq olardı ki, Ermənistanın silahlandırılması bölgədə müharibə riskini daha da artırır, Azərbaycanın maraqlarına cavab vermir. Bir dəfə, bəli, heç olmasa, bir dəfə bunu etmək olardı...

Rusiyanın cavabını bilirik. Amma son müşahidələr göstərir ki, Rusiya heç də Azərbaycanın ona münasibətinə etinasız deyil...

Bizdə Rusiyaya Azərbaycana dost ölkə kimi təqdim edirlər. Doğrusu, bilmirik, Rusiya kimin dostudur? Bizim hakimiyyətin, yoxsa Azərbaycanın?..

Sonuncu prezident seçkiləri ərəfəsində Azərbaycan Rusiyadan böyük bir partiya silah almaq haqqında qərar verdi. Bu məsələnin inkişafını bilmədik və o vaxt da belə bir fikirlə razılaşdıq ki, əslində bu seçki ərəfəsində Rusiyaya böyük bir siyasi hədiyyə idi...

İndi görün hansı mənzərə yaranır? Biz Rusiyadan silahı pulla alırıq, Ermənistan isə onu Rusiyadan az qala hədiyyə kimi qoparır. Rusların belə bir assimetrik münasibəti necə izah edəcəyi bizə bellidir...

Onlar bunu belə izah edirlər ki, Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Təşkilatının üzvüdü, Azərbaycan isə yox. Hətta Avropa oyunlarının gedişində Kollektiv Təhlükəsizlik Təşkilatının başçısı hansısa səbəbdən bəyan etməyi vacib bildi ki, Ermənistanın təhlükəsizliyinə problem yaranacağı təqdirdə Rusiya bunu cavabsız qoymayacaq. Bəli, sanki biz bunu bilmirdik? Ötən dəfə yazmışdıq ki, "atan kazaklardır" deyimi indi də aktuallığını itirməyib...

Bizim insanlar sərhəd rayonlarında məhz Rusiyanın ucbatından rahatlıq tapa bilmirlər. Ona görə ki, Ermənistan silah-sursatı özü alsaydı hər güllənin sayını bilirdi. Onların silah almağa vəsaiti haradadır? Ona görə də gülləni kimin atması yox, bu gülləni kimin verməsi bəzən daha çox aktuallıq kəsb edir. Elə o səbəbdən bu savaş teatrının əsas rejissoru Rusiyadır...

Bizim hakimiyyət üçün daha çox onun özünə münasibət önəm kəsb edir. Qərb bunları tənqid etdiyindən ölkədə rəsmi anti-qərbçilik pik həddindədir və bundan biz yalnız təəssüf hissillə danışıq...

Burada ona görə "rəsmi" sözünü əlavə edirik ki, cəmiyyətdə, insanlar arasında belə bir ovqat duyulmur. İnsanlar qətiyyətlə Qərbə qarşı deyillər. Sadəcə, bütün telekanallar istisnasız olaraq hakimiyyətin nəzarətində olduğundan belə bir təəssürat yaranır ki, guya hamı belə düşünür. Amma əslində belə deyil və biz cəmiyyəti qətiyyətlə anti-qərbçilikdə qınaya bilmərik...

Avropa oyunlarına təşrif buyuran rusiyalılar dedilər ki, onlar hər yerdə özlərinə qarşı xoş münasibət müşahidə etdilər. Biz buna da şübhə etmirik və belə hesab edirik ki, istənilən fobiya zərərli...
Amma aradır Rusiyanın siyasətinin nəticələrini onların diqqətinə çatdırmaq və bunu diplomatik kanallarla etmək lazımdır. Yoxsa çox qəribə situasiya yaranır: Qarabağ probleminin arxasında Rusiya dayanır, amma ölkədə qınanan Qərb olur! Özü də bu situasiya neçə illərdir ki, davam edir və biz belə vəziyyətdən yalnız təəssüf duyuruq...

Güman etmək lazım deyil ki, biz Rusiya ilə həmişə aşığ-minnet tonunda danışımalıyıq. Mən başa düşürəm. Hakimiyyətin öz problemləri var. Və həmin o problemləri həll etmək üçün o, hətta ümummilli maraqların diqtə etdiyi hüduhdardan da bir az geri çəkilmək məcburiyyətindədir-bəli, Azərbaycandakı bütün seçkilərin nəticələrini ilk tanıyan ölkələrdən biri Rusiya olur. Ona görə də hakimiyyət belə bir "siyasi partnyor"u itirmək istəməzdi...

Amma bu, nə vaxta qədər davam edə bilər? Belə getsə, Rusiya bizə silahı satacaq və onun bir nüsxəsini də Ermənistan hədiyyə edəcək. Biz də hər dəfə bunu cavabsız qoyacağıq...

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasında (AXCP) istefa və qovulmalar davam edir. Xüsusilə, gənclərə qarşı açıq repressiyalar daha da güclənib. Bu gün daha bir gənc partiya sıralarından istefa verib.

Bu AXCP-nin Sabunçu şöbəsinin üzvü Teymur Kərimdir. Gənc fəal istefasına səbəb olan amillərlə bağlı facebookda status yazıb. Həmin statusu olduğu kimi təqdim edirik: "Hörmətli dostlarım, cəhbədaşlarım bildiyiniz kimi, bu ilin yanvar ayından AXCP Sabunçu rayon şöbəsində mənə qarşı sədr tərəfindən etik normalara uyğun olmayan hərəkətlər baş vermişdir. Sədr məni telefonda söymüşdür və mən Əli bəyin şəxsi səhifəsinə, Əbülfəz Qurbanlıya, NTK sədrinə, Məclis sədri Həsən Kərimova, Fuad Qəhrəmanlıya məlumat vermişdim. Lakin bu günə kimi heç bir tədbir görülməmişdir. Bu ilin 28.06.2015-ci ildə isə konfrans baş tutmuş və mən də həmin konfransda iştirak etmişdim. Mandat üzvlərindən 15-ə yaxın üzvü tanımamışam. Onların nə zamandan partiyaya üzv olduğunu bilmirəm. Yeni pripiska

AXCP-də daha bir istefa... -

"məni qəfildən vurdu"

Şöbə sədri Teymur Kərimi niyə tənqid edib? Gənc fəal partiyadakı saxta seçkilərlə bağlı status paylaşdı

Teymur Kərim: "Sədr məni telefonda söyüb"

tərk edəsi oldum. AXCP Sabunçu rayon şöbəsi saxta seçkilərini keçirdi və təşkilatı pis günə qoyan Allahverdi Allahverdiyevini sədr seçdilər. Mən yenidən göstərilən tərbiyəsizliklə bağlı müraciət etsəm də, bu günə kimi tədbir görülməmişdir. Hər bir dostumdan xahiş edirəm ki, bu yazıdan sonra nə heç kim mənə yazsın nə də ki zəng etsin. AXCP Sabunçu rayon şöbəsinə, Məclisinə, AXCP sədrinə yazaraq bildirmək istəyirəm ki, məni Sabunçu rayon şöbəsi üzvlüyündən azad edəsiniz, artıq bu şöbədə bu şəkildə fəaliyyət göstərmək mümkünsüzə çevrilmişdir".

□ Cavanshir ABBASLI

Serj Sərkisyanı iki gün vaxt verildi

Elektrik enerjisi tariflərinin qaldırılması haqqında qərarın ləğv edilməsi tələbi ilə İrəvanın mərkəzində küçəni bağlayıb oturmaq tətillər keçirən etirazçılar tələblərinin yerinə yetirilməsi üçün hakimiyyətə iki gün vaxt veriblər.

BBC-nin məlumatına görə, bazar ertəsi axşam saat 21:00-a qədər etiraz iştirakçılarının üç əsas tələbindən "heç olmasa bir" yerinə yetirilməsə, Marşal Bağramyan prospektində zibil qutularından yaradılan barrikadaları gündə bir eni ölçüsündə prezident iqamətgahına yaxınlaşdıracaqlar. Barrikadalar iyunun 23-də polis tərəfindən nümayiş dağıldıqdan sonra polis hücumundan müdafiə olunmaq üçün qurulub.

Şənbə günü Marşal Bağramyan prospektində növbəti axşam mitinqində çıxış

edən etiraz aksiyasının koordinasiya qrupu üzvlərindən David Sanasaryan aksiyanın həlledici mərhələyə keçdiyini elan edib. "Biz Milli Məclis, Konstitusiyaya Məhkəməsi və prezident iqamətgahı yerləşən bu siyasi prospekti açmaq niyyətində deyilik. Hakimiyyət tələblərimizi yerinə yetirməsə, bazar ertəsindən "Bir addım irəli" aksiyasına başlayaraq hər axşam saat 9-da barrikadamızı irəli aparacağıq", - Sanasaryan bəyan edib.

Etirazçıların elektrik enerjisi tariflərinin təxminən 16 faiz

qaldırılması haqqında qərarın ləğv edilməsini, iyunun 23-də nümayiş dağıdarkən etiraz iştirakçıları və jurnalistlərə qarşı zorakılıq tətbiq edən və onlara əmr verənlərin cəzalandırılmasını və mövcud elektrik enerjisi tariflərinin endirilməsi məsələsinin nəzərdən keçirilməsini tələb edirlər.

Polis iki gün əvvəl zirehli və başqa xüsusi texnikanı prospektdən çıxarıb, etiraz aksiyası keçirilən ərazidə bir polis minik maşını dayanır. Axşam mitinqləri zamanı polis əməkdaşlarının sayı artır, lakin onlar aksiyanın keçirilməsinə mane olmur. Ermənistan İctimai Xidmətləri Nizamlayan Komissiyasının 17 iyun tarixli qərarına əsasən, avqustun 1-dən elektrik enerjisi tariflərinin təxminən 16,7% artırılması nəzərdə tutulur.

Erməni zabitlər Laçında cəhənnəmlik oldular

İşğalçı Ermənistan ordusunun zabitləri Azərbaycanın işğal altındakı Laçın rayon ərazisində qəzaya düşərək ölüblər. Hadisə Laçın - Xankəndi yolunun 28-ci kilometrində baş verib. Erməni zabitlərinin idarə etdiyi VAZ 2106 markalı avtomobil dərəyə yuvarlanaraq aşılıb.

Hadisə zamanı 28 və 26 yaşlı iki nəfər zabit yaranıb. Onlar Azərbaycanın işğal

edilmiş Ağdərə rayonunda mövqe tutmuş Ermənistan hərbi hissələrində xidmət göstərirlər. Qəzaya düşmüş VAZ 2106 markalı avtomobilin sərnişinlərindən iki nəfər isə yaranıb. Onları Xankəndi şəhərindəki səhra hospitalına aparıblar. İşğal ordusunun həkimləri erməni zabitlərinin vəziyyətini ağır kimi dəyərləndiriblər.

"Sahibsiz" hasar

Elsad PASASOY
epashasoy@yahoo.com

İlk dəfə bu barədə "Yeni Müsavat" yazmışdı. Həmkarımız, bakılı balası Elşən Məmmədliyəv bir gün qanıqara gəldi ki, bəs, onun yay-qış üz tutduğu Pirşağı çimərliyini kimsə hasara alıb. Özü də hasar nə hasar - hündürlüyü 4-5 metr, uzunluğu Allah bilir. 15 hektarlıq ərazidən söhbət gedir...

Bu hasara çəkilən xərclə bir qəsəbə salmaq olardı, elə Pirşağıda məskunlaşdır ağır vəziyyətdə yaşayan qaçqınlar üçün. Amma dənizi hasarlayan o naməlum qüvvə qaçqın-köçkünü düşünür?

Özü də maraqlısı budur ki, bu, gözəgörünməz qüvvə dənizin bağlanışını... məhz Avropa Yay Oyunlarının açılışı gəcəsi - iyunun 12-dən 13-nə keçən gecə həyata keçirib. Belə ki, 15 hektarlıq ərazinin hasarları arasındakı darvazanı məhz həmin gecə birdəfəlik camaatın üzünə bağlayıblar.

Kəsəsi, həmkarımız bu özbaşınalıqdan yazdı, foto, videofaktları yaydı, ancaq nə faydası? Üstündən xeyli keçib, nə dənizi dədə mali sayıb onu vətəndaşların üzünə qapayandan bir soraq var, nə hasarların bir daşı uçurulub, nə də...

Yox, dəyişən bir şey var ki o da narazı camaatın hasarın o üzünə keçid üçün qoyulmuş yeganə qapının bir tayını sındırıb atmasıdır. Bu kadrları ANS-də gördüm. Pirşağalılar da hiddətlə hasardan şikayətlənirdilər. Təsəvvür edin, Allah bu məmləkətə dəniz bəxş eləyib, erməninin həsrətində olduğu neməti verib, ancaq bizim işbazlar, nə bilim nə bazlar onun suyunu, qumlu sahilini, küləyini bu camaata çox görür.

Qəzetimizdə yazı dərc olunanda da nə Pirşağı bələdiyyəsi, nə Pirşağı icra hakimiyyətindən kimsə irəli durub bu "Çin səddi"nin sahibi barədə bir söz deməmişdi. Telekanalın sorğusuna da nə Sabunçu İcra Hakimiyyətindən, nə də Pirşağının aidiyatı qurumlarından kimsə cəsarət edib cavab verməmişdi. Görünür, çox nəhəng adamın hasarıdır. O qəder nəhəngdir ki, bir rəsmi şəxs irəli durub bu qanunsuzluğa "dur" demir. Yaxşı, hasar "sahibsizdirsə", niyə müvafiq qurumlar onu yerlə bir eləmir, kimdən ehtiyatlanırlar, bəlkə haqları çatıb? Suallar cavabsızdır...

Avtomobil yolu ilə Bakıdan Batuma, oradan da Trabzon tərəflərə gedənlər yəqin ki, Qara dəniz sahilini boyunca mənərəni seyr eləyib. Bir yerdə sahilin zəbt edilməsinə görə bilməzsən. Ağ dəniz, Mərmərə boyunca da Xəzərin sahilini boyu olan özbaşınalıq yoxdur. Orda iş adamları təkçə qazancını yox, həm də vətəndaşının rahatlığını düşünür, kənardan əməlinin ironiyə və tənə predmetinə çevrilə biləcəyindən ehtiyatlanırlar. Bizim bəzi hallı-pullu adamlarsa nə qanun bilir, nə vətəndaşa hörmət edir, nə Allahdan qorxur.

2003-cü ildə keçmiş prezident Heydər Əliyev "Xəzər dənizi sahillərindən istifadənin tənzimlənməsinə dair bəzi tədbirlər haqda" sərəncam imzalamışdı. Bakı və Sumqayıt şəhərləri, Xaçmaz, Şabran, Siyazan, Xızı, Abşeron, Salyan, Neftçala, Lənkəran, Masallı və Astara rayonlarının İcra Hakimiyyəti başçalarına tapşırırmışdı ki, Xəzər dənizi sahilinin 130 metrlik zolağında yerləşən torpaqların hüquqi və fiziki şəxslərin istifadəsindən və icarəsindən geri alınmasını təmin etsinlər. Üstəlik, bu barədə Nazirlər Kabinetinə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə, Dövlət Torpaq Xəritəçəkmə Komitəsinə də tapşırıqlar verilmişdi.

5 il sonra isə Milli Məclis dəniz sahilindəki 130 metrlik zolağı "20-50" metrlik zolaq sözləri ilə əvəz etdi. Bəlkə buna da dözmək olardı. Amma fakt budur ki, Pirşağıdakı həmin "Çin səddi" sonda dəmir borularla dənizin içərilərinə girib. Sanki "20-50" qadağası qanunda "dənizin içərilərinə doğru" yazılıbmış. Özbaşınalıq bu qəder yeni. İndi həkimin xəstə uşağına dəniz qumunu məsləhət görən biçərə pirşağılı qalib hasarın bu üzündə çatlaya-çatlaya. Hasarın sahibi isə tapılmır.

"Dostluq" parkındakı villaların taleyi göz önündə. Prezidentin tapşırığından sonra Hacıbalı müəllimin buldozerin qabağına verib zurna-balabanla 42 villanı dağıtdırdı. İndi Xəzəri xilas üçün də belə bir əməliyyata ehtiyac var. Şıx, Türkan, Şüvəlan, Mərdəkan, Bilgəh, Novxanı... üzü cənuba və şimala bütün dəniz sahilini hasarlanıb. Xəzərin nə İran sektorunda belə vəziyyət var, nə Rusiya, nə Qazaxıstan, nə də Türkmənistana aid hissəsində. Axi, kənardan bizə baxıb güllürlər - bu nə ölkədir, deyə.

Nəhayət, qonşunu bizə güldürənlərin cavabı verilməlidir. Haram pullarla tikdirdikləri qala-qəsrlərinin sökülməsinin zamanıdır. Sadəcə, bir "Xəzər müşavirəsi"ne ehtiyac var. "Gedin, sökün o hasarları, görək sahibləri üzə çıxacaqmı..." deyiləcək müşavirəyə. Çoxları gözleyir. Ən çox da Pirşağı əhli.

Qusardakı dəhşətli hadisənin pərdəarxası

İyunun 30-da Qusar rayonunun Çiləgir kəndində nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun qardaşı Nəriman Məmmədovun villasında baş vermiş qətlin yeni sensasion təfərrüatları məlum olub. Qətlə bağlı yayılmış ilk xəbərdə qeyd edilirdi ki, N.Məmmədovun qudası Ramiz Vəliyevi 1967-ci il təvəllüdü Eynulla Hacıyev qısqanclıq zəminində öldürüb. E.Hacıyev hadisə yerindən qaçsa da, Qusar rayon polis əməkdaşları onu bir gün sonra həbs ediblər.

Ziya Məmmədovun qardaşını niyə öldürmək istəyiblər - şok tarixçə

Hadisə zamanı evdə olan Nəriman Məmmədov qətl hadisəsindən sonra şok keçirib. Hadisədən sonra onun dili tutulub. Vəziyyəti pisləşən N.Məmmədova ilk tibbi yardım Qusar Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında göstərsə də, sonradan onu Bakıya aparıblar. Lakin paytaxt həkimləri nazirin qardaşına köməklik edə bilməyiblər. Şokdan çıxma bilməyən N.Məmmədovu məcbur olub Türkiyəyə aparıblar.

Qətlin bəzi təfərrüatları və nazirin qardaşının hadisədən şok keçirərək dilinin tutulduğu barədə məlumatları yayandan sonra Ziya Məmmədovun digər qardaşları, deputat Elton Məmmədov mətbuata açıqlamalar verərək gah bu məlumatı təkzib etməyə cəhd edib, gah da baş verənləri dolayısı ilə təsdiq edərək "mən orada olmamışam, xəbərim yoxdur" deməklə kifayətlənib.

Qatilin hədəfi məhz nazirin qardaşının villasında ötən ilin fevralında baş vermiş bir dəhşətli hadisə ilə əlaqələndirilir.

Belə ki, qatil E.Hacıyevin qardaşı daha əvvəl Nəriman Məmmədovun villasında gözetçi işləyib. Lakin bir il əvvəl nazirin qardaşının evində hələ də səbəbi bilinməyən partlayış baş verib və Şəkiyan Hacıyev (Eynulla Hacıyevin qardaşı) və onun həyat yoldaşı Maral Hacıyeva dünyasını dəyişib. Partlayışda dünyasını dəyişən ailənin oğlu isə 1992-ci ildə Qarabağda şəhid olubmuş.

Partlayışın nə səbəbdən baş verdiyini aydınlaşdırmaq üçün internet resurslarında axtarış etdik. Məlum oldu ki, hadisə ötən ilin fevral ayının 1-də baş verib. Xəbərdə deyilir ki, fevral ayının 1-də səhər saatlarında Qusarda (kəndin adı göstəril-

mir) Şəkiyan Hacıyeva məxsus evdə qaz sızmasından partlayış baş verib. Partlayışdan sonra isə güclü yanğın olub. Hadisə zamanı Şəkiyan Hacıyev və onun həyat yoldaşı Maral Hacıyeva ağır yanığ xəsərləri alaraq xəstəxanaya yerləşdirilib. Maral Hacıyevanın 80 faiz bədəni yanıb. Həkimlərin səyinə baxmayaraq, fevralın 5-də qadın həyatını itirib. 6 gün sonra - fevralın 11-də isə Şəkiyan Hacıyev də vəfat edib. Yalnız bəzi saytlar öz mənbələri ilə araşdıraraq hadisənin Hacıyevlərin öz evində deyil, Qusar rayonunun Çiləgir kəndində baş verdiyinin və mənzilin nazirin qardaşı Nəriman Məmmədova məxsus olduğunu yazıb. Bununla da hər şey unudulub...

Rəsmi məlumatda evin N.Məmmədova məxsus olması barədə heç nə deyilməməsi də şübhələri artırır. Ehtimal etmək olar ki, nazirin qardaşının evi ötən il məhz qəsdən partladılıb. Çünki Nəriman Məmmədov bu ağır hadisədən sonra Eynulla Hacıyevi villasında işə götürüb. E.Hacıyev görünür ki, qardaşının və qardaşı arvadının faciəli ölümündə Nəriman Məmmədovu günahlandırır. Hətta belə bir iddia da var ki, əslində cinayət hadisəsi zamanı nazirin qardaşı da yaralanıb.

Qusar Rayon İcra Hakimiyyətinin Urva inzibati əra-

zi vahidliyinin nümayəndəsi Süliddin İsgəndərov deyib ki, qətl törədən Eynulla Hacıyev içki düşkünü olub və ailəsi ilə bu səbəbdən tez-tez münaqişə yaşanıb. Maraqlıdır ki, icra nümayəndəsi də qətlin qısqanclıq zəminində baş verdiyinə inanmır. Bəs onda nazirin qardaşını öldürmək cəhdinin arxasında dayanan sirr nədir? Eynulla Hacıyevi Nəriman Məmmədova qarşı kim qoya bilərdi?

Qusar Rayon Prokurorluğunun yetkililəri hadisə ilə bağlı Cinayət Məcəlləsinin 120-ci maddəsi (qəsdən adam öldürmə) ilə cinayət işi qaldırıldığını deməklə kifayətlənir.

Qusar rayonunun mərkəzinə ən yaxın kənd olan Çiləgir füsunkar mənzərəsi ilə seçilir. "Şahdağ" yay-qış olimpiya kompleksinə aparılan yolun kənarındakı kənddə yay aylarında kirayə evlərin bir günü 30-40 manatadır. Kəndin meşə və çay sahilində yerləşməsi buraya varlıların da diqqətini artırır. Rayondakı mənbəmizin sözlərinə görə, burada çox da böyük olmayan həyəti və 1 otaqlı evi 40 min dollardan aşağı almaq olmur.

Məmmədovların böyük qardaşı - Nəriman Məmmədov uzun müddət nəqliyyat sektorunda çalışıb.

Yalnız 2012-ci ildə yaş sənzili səbəbindən Nəqliyyat Nazirliyində tutduğu yüksək postdan - Ekspedisiya İdarəsinin rəisi vəzifəsindən çıxarılıb. Amma nazir qardaşını işsiz də qoymadı. N.Məmmədova deputat Cavid Qurbanovun o zaman rəhbərlik etdiyi "Azər-yolservis" ASC-nin nəzdində "MMC 85" adlı qurumun rəhbərliyi həvalə olunub. N.Məmmədovun rəhbərlik etdiyi qurumun işi iri tonnajlı maşınlar üçün nəzər-

də tutulan tərəzilərə nəzarət etmək idi. Hələ bir neçə il əvvəl Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyi yolların qısa müddətdə dağılmasını iri tonnajlı maşınların artıq yük götürmələri ilə izah etmişdi. Bunun qarşısını almaq üçün ölkəyə xüsusi tərəzilər gətirilmişdi və bu işə məsul olan "MMC 85" yaradılaraq nazirin qardaşına həvalə edilmişdi. Lakin bununla da yol dağıntılarının qarşısını almaq mümkün olmadı. 2014-cü ilin ortalarında nazirin əmri ilə Nəriman Məmmədov işdən çıxarıldı. Bu dəfə o, formal olaraq Cavid Qurbanovun müşaviri təyin edildi.

Ziya Məmmədov məlum Quba hadisələrindən sonra şimal zonasına tam "hökmranlıq" etmək şanslarını itirdi. Qusar rayonu hələ də səlahiyyətlərinin əsas hissəsi əlindən alınmış, Beynəlxalq Bank işinə görə istintaqa cəlb edilən "Azənerji"nin prezidenti Etibar Pirverdiyevə məxsusdur. Digər himayədar məmurlar öz kurasialıq etdiyi rayonlarda özlərinə yaratdıqları şərait kimi, E.Pirverdiyev də Qusarda özünə yaxşı şərait yaradıb. E.Pirverdiyevin on minlərlə qoyunu və iribuyuzlu mal-qarası var. Eləcə də Qusardakı bir neçə iri mağazalar və restoranlar şəbəkəsi hələ də Etibar Pirverdiyevə məxsusdur.

AXCP daxilində başlayan narazılıq tükənmək bilmir. Hər keçən gün təlatüm güclənir. Xüsusilə qurum daxilindəki narazı elektoratın bəzi üzvlərinin qovulması vəziyyəti daha da gərginləşdirdi. Son olaraq, Rəyasət Heyətinin üzvü Sahib Kərimlinin partiyadan qovulan sabiq şöbə müdiri Ağaşirin Tanrıverdioğlunu döyməsi bir çox məsələlərə aydınlıq gətirdi.

çay içəndə Arzuman 50 metr kənarında durmuşdu. Sahibi kafeye Arzuman çağırır. Əgər Sahib partiyanın dərdini çəkirdisə, yuxarıdakı faktlar bəş edir. Yazdığım statusda təkcə Sahibin yox, rəhbərliyin əksəriyyətinin adı çəkilmişdi. Mənimlə dalaşandan sonra Sahib deyib ki, lider adamam, Ağaşirin məni məsxərəyə qoyur. Rafiqə buradan bir söz demək istəyirəm ki, sonra demə bilmədim. Səninlə sirlərim olub. Onlar bizimlə qəbirə gedəcək. O sözləri mənə dedizdirməyə vadar etmə. Sənin üçün baha başa gələr".

lunun redaksiyasında qonaq olub? Amma Razi bəy həmişə deyirdi ki, müsahibəni "Azadlıq" verməyəcək, "Yeni Müsavat"a yox, başqa yerə müsahibə versən, oxunmayacaq. Razi deyirdi ki, müsahibələrini artır. Deyirlər ki, Ağaşirin bu sözləri haradan bilir? Mən haradan bilərəm ki, Əli Kərimli Rəyasət Heyətində deyib, avqust-sentyabr aylarında yaxşı pulumuz olacaq, mitinqləri hər gün keçirə bilərik, ya yox? Bunları özləri mənə deyiblər. Mən haradan bildirdim ki, Rəyasət Heyətinin bir üzvü Sahibə deyib, niyə Əli Kərimliyə sual vermədin, pulların haradan

Əli Kərimlini ətrafı

necə devirmək istəyib?

AXCP-nin sabiq şöbə müdiri Ağaşirin Tanrıverdioğludan növbəti şok açıqlamalar

"Sahib Kərimlini hansı sabiq deputatın Milli Məclisdə başqa deputatla tanış etdiyini deyəcəm. Maliyyə axını oradan gəlir..."

rar verməmişəm. Çünki kiminsə ailəsinin gözü qarşısında yaşadığı yerdə aksiya keçirmək düzgün deyil. Məmməd Səbayel şöbəsində kiməsə söz dediyimi bildirdi. Yadımda olmadığını söylədim. Onun yanından çıxandan sonra Razi zəng vurdu. Saat 16:00-da Rəyasət Heyətinin olacağını, blokun hansı tərəfində olacağını soruşdu. Vacib məsələ olduğunu söylədi. Çox şübhələndim və düşündüm ki, bu oyuna getmək olmaz. Əli, Həsən siyasi düşmənlərimdir. Amma insanın içində vicdanı var. Həsənin evində nəvələri var. Məqsəd telekanalları toplamaq idi. Axsamüstü ətrafıma gənclər də toplaşmışdı. Onlara dedim ki, bu işdən vaz keçməliyik. Bu artıq siyasət yox, düşmənçilik idi. İclası yarım saat qalmış Raziyə zəng vurdum ki, məsələ baş tutan deyil. Tək olduğumu dedim. Plan baş tutmadı".

A.Tanrıverdioğlu Sahib Kərimlinin Ali Məclisə sədr seçilməsi üçün planlarından danışırdı: "Mənimlə bu cür plan quran şəxslər indi partiyaya canıyanan olublar. Mən də da-

xil olmaqla, məqsədimiz o olub ki, Sahib Kərimli Ali Məclisə sədr seçilsin. Razi, Rafiq və Arzumanla bu cür razılaşmamız olub. Rafiq mənə deyib ki, Sahibi Ali Məclisə sədr seçək, ondan sonra partiya rəhbərini etimadsızlığını qoyaq. Sahib birdən-birə şişdi ki, partiyayı götürəcəm. Razinin yanına gəldim ki, oyunda yoxam. Sahibin partiyayı götürməyi çox absurd görünürdü. Rafiq mənimlə razılaşdı, amma oyunda sona qədər getməyin vacib olduğunu söylədi. Bu sözlərdən sonra məndən incidilər. Arzuman bunu daha açıq şəkildə bürzə verdi".

Sabiq şöbə müdiri Sahib-Arzuman cütlüyünü bir-birinə bağlayan tellərdən də söz açdı: "Bu missiyada Arzumanın bir işi olub. Düşsün partiyanın şöbələrinə, kimin imkanı yoxdursa, yaxud krediti varsa, kim kirayədə yaşayırsa Sahibə calasın. Gündə iki dəfə də Sahibin kafesinə gəlsin, yeyib-içib getsin. Arzumanı Sahibə bağlayan bu olub. Arzuman Sahibdən pul alıb özünü müalicə, maşınını təmir etdirib. Şəxsi marağı bu,

"Əli Kərimli Rəyasət Heyətində deyib ki, avqust-sentyabr aylarında yaxşı pulumuz olacaq, mitinqləri hər gün keçirə bilərik..."

siyasi marağı isə Əli, Həsən, Gözəlin siyasətdən getməsi olub. Bu haqda Rafiqlə xeyli söhbətlərimiz olub. Rafiq mənə demişdi ki, hansı rayonları bizim tərəfə keçirə bilərsiniz? Bunun haqqında Razi bəylə də söhbətlərimiz olub. 12 rayonu öz üzərimə götürmüşəm. O rayonlar bu gün də sözlümü gözləyir. Rafiq rayonların sayının artırılmasını mənədən xahiş etdi. Söz vermədim. Heç 12 rayonun adını çəkmək istəmirəm. Çünki "zombi"lər üstlərinə töküləcəklər. Amma 12 rayonu Razi, Sahib, Rafiq və Arzuman bilir. İlk öncə Ali Məclis üzvləri ilə danışırdıq. Sonralar Sahib partiya sədrliyinə iddia edəndə, həmin rayonlardan gözləmə mövqeyində qalmalarını xahiş etdim. İndi gələm Sahibə olan davama. Bu cinayətdə birbaşa sifarişçi Arzuman Məclisdir. Çayxanada

gələcəyi ilə bağlı. İçərilərdə nə olubsa, 10 dəqiqədən sonra mən bilməmişəm. Sahib deyirdi ki, Həsənin evində üzümüzü kameraya tutub danışırdıq. Amma Fuadın evində kameranın istiqamətini bilmirik. Sanki bunlar iclasdan sonra kameranı hakimiyyətə verirlər ki, danışıqlarımız bu olub. Bunun hamısını mənə özləri deyiblər. Vaxt var idi ki, Sahiblə Fuad bir-birini qırırdılar. İndi isə Sahib özünə haqq qazandırmaq üçün Fuadla topun yanında şəkil çəkdirib paylaşır. Özünü rəhbərliyə yaxşı göstərir. Amma artıq rəhbərlik onun kimliyini müəyyən edib".

Sabiq AXCP yetkinlisi növbəti müsahibələrində açıqlayacağı faktların anonsunu da verdi: "Növbəti müsahibələrdə iki Rəyasət Heyəti üzvünün Razi Nurullayevlə Əli Kərimli arasında oynadıqları oyunları açıqlayacağam. Sahib Kərimlini hansı sabiq və müxalifətdən olan deputatın Milli Məclisdə başqa deputatla tanış etdiyini deyəcəm. Maliyyə axını oradan gəlir. Nə qədər pul verilib? Sahib Kərimlinin işlədiyi kanal hansıdır? Həmin sabiq deputatın adı nədir? Rafiqin buradakı mövqeyi nədir? Razi Nurullayevlə Sahib Kərimlinin arası niyə deyib? Bu qrupa pul haradan gəlir, kim verir, ona hansı deputat rəhbərlik edir? Həmin deputatın da adını açıqlayacağam. Razini niyə yuxarıdan kənarlaşdırıb, maliyyəni Sahibə verdilər? İstintaqda da dedim ki, bunların arxasında yüksək çimli məmurular dayanır. Bunlarla barmıq mümkün deyil. Ona görə bu cinayətin yerdə qalması üçün ölkə başçısına, DİN və MTN-ə müraciət etdim. Əgər əmin-aman, sabit dövlətsiz, cinayətkar azadlıqda qala bilməz".

□ Cavansir ABBASLI

"Sahib deyirdi ki, Həsənin evindəki iclasda üzümüzü kameraya tutub danışırdıq. Amma Fuadın evində kameranın istiqamətini bilmirik. Sanki bunlar iclasdan sonra kameranı hakimiyyətə verirlər..."

Hələ də təəccüblənirsiniz?

Sevinc TELMANQIZI
 s.qurbanova@gmail.com

Hamı bir təəccüb içində. Hər bir tərəfdə şoka girib. Ay aman, eşitdiz, filan manis efirdə nə söyüş söydü? Vay, vay, bəhmən "alim" oxuyançıya nələr dedi, xəbəriniz oldu? Hələ o biri aparıcının sinəsi açıldı, bir başqası getdi qonağının qucağında oturdu... Göydən başımıza daş yağacaq... Qurtarın bu uşaq sadəlvöhlüyünü. Özünü nəğillər dünyasından qəfil ayılmış məsum körpələr kimi də aparmayın, lütfən.

Hamı hər şeyə elə təəccüblə, isterika ilə reaksiya verir ki, guya baxdıqları hansısa səviyyəli, dünya standartlı telekanaldır və gördüklərinə görə şoka giriblər. Ömründə iki kitab arası açmamış adamlar efirdə ağına yox, ağzına gələni danışma lüksünü özündə tapırsa, bu mənzerənin yaşanması da təbiidir. Bir neçə ay əvvəl yazmışdıq: yuxarıdan kanallara tapşırıq gəlib. Ağlaşma, ölüm-itim, insan faciələri ilə bağlı verilişləri azaldın, əvəzində əyləncənin dozasını çarxa çıxarın! Bunlar da deyilənə ediblər. Güldürmək, əyləndirmək ciddi sənətdir, bunun üçün də ağıl, dərrakə, intellekt tələb olunur. Bacarmayan da nə edir? Təhqirə, söyüşə, vulqarlığa keçir. Vaxtilə adına komik dediyimiz aktyorlar meymun kimi yerə yıxılmaqla necə adam güldürürdülərsə, bunlar da eləcə.

Mənzərəyə baxın: manis efirə çağırdığı qonağına "səni cıramam" deyir, camaat gülür. Bir başqası manisla "alim"i qabaq qabağa qoyur, sonuncu qarşısındakını "f...ə" adlandırır, camaat yenə əlini-əlinə vurub gülür. Guya təəccüblənir, amma əslində zövq alır bu yaşananlardan. O biri tərəfdə şpaqat açırlar, bu biri tərəfdə manat cırırlar. Başqa nə olmalıydı ki? Məşhur Şeki lətifəsində deyildiyi kimi, 1 manatlıq pitinin içindən Şeki ipəyinin çıxmasını gözləyirdiz?

İndi deyəcəksiz ki, bəs camaat televiziyalara baxmırsa, bütün bu biabırılıqlardan necə xəbər tutur? Cavab sadədir: internetin, sosial şəbəkələrin, saytların hesabına. Baxmaq istədiklərimizi də burda gözü-müzə soxurlar. Son nəticədə hali oluruq bunların hoq-qalarından. Və həmin verilişlərin hamısında adamın gözünü bir detal deşir. Qonaqlar dalaşır, aparıcının gözündə təsviri mümkün olmayan bir sevinc ifadəsi duyulur. Hiss olunur ki, məqsədə çatdığı üçün məmnundur, xoşbəxttir aparıcı. Bu səbəbdən dalaşan qonaqlarını ayırmaq istəmir. Tok şou olsa, ölkənin mühüm problemi barədə fikir mübadiləsi gedərkən qonaqlar söz davasına çıxmış olsa, anlayırıq bu sevinci. Düşünürük ki, aparıcı məqsədinə çatıb, qonaqlar mübahisə etdisə sonucda ortaya həqiqət çıxacaq və bundan hamımız qazanacağıq. Yoxsa ki, hansısa civi hansısa manısa sən filankəssən deyəcək. Bunu zəatən bilmirdikmi, yenedən eşitməyə nə hacət?

Telekanalların xəbərçilik funksiyasının üzərindən rəsmən xətt çəkilib. Adamlar xəbər adına ağıllarına gələni hazırlayırlar. Həftəlik analitik proqramlarda multfilm kimi süljetlər təqdim edirlər. Təsəvvür edin, o gün televiziyanın birinin xəbər təqdimatının ən şirin yerində, süljetlərin arasında uşaq çarpayılı ilə bağlı reklam süljeti yayımladılar. O bahalı çarpayılıların reklamı: ekranın sağında süljetin reklam xarakterli olduğuna işarə edən R hərfi yox, xəbərdarlıq yox. Müxbiri yolla-yıblar o mağazaya, bu da süljet hazırlayıb ki, bu çarpayılar unikaldir, uşaqlara sevinc bəxş edir-filan. Sən xəbərə baxırsan, bunlar pullu süljetlərini sənə xəbər adıyla sırıyırlar. Televiziyanın şah damarı onun xəbərçilik siyasətidir. Xəbərçilik anlayışı, çarpayı reklamından keçən bir media orqanından söyüşsüz, təhqirsiz proqram gözləmək... yumşaq desəm, gülməli görünür. Belə efirdə ana-bacı söyüşü də olacaq, şillə-təpik də.

Hələ siz şükür edin, onlara baxdığınız yerdə əllərini ekrandan uzadıb sizi şillələmişlər.

İyul ayının 4-də Müsavat Partiyası Məclisinin növbəti sessiyası keçirilib. Müsavat Partiyasının himninin oxunması ilə Məclisin sessiyası açıq elan edilib. Daha sonra təşkilatı məsələlərə baxılıb.

Məclisin toplantısında Avropa Oyunlarının təşkili üçün dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitin xərclənməsi haqqında hakimiyyətdən hesabat tələb edilməsi ilə bağlı bəyanat qəbul olunub. Əvvəlki Məclisdən sonra keçən üç ay ərzində yeni seçilmiş rayon təşkilatı sədrlərinin Məclis üzvü səlahiyyətləri təsdiq edilib.

Daha sonra Müsavat başqanı Arif Hacıli geniş məruzə ilə çıxış edib: "Hazırda elə vəziyyət yaranıb ki, Azərbaycan dünyada insan haqlarının ən çox pozulduğu ölkələrdən biri kimi tanınır. Əvvəllər Avropada sonuncu avtoritar ölkə hesab olunan Belarusun siyasi fəalları "biz Belarusun Azərbaycana çevrilməsinə imkan verməməliyik" kimi açıqlamalar verirlər. Avropa Oyunlarına hazırlıq zamanı Müsavat Partiyası dəfələrlə ölkədəki insan haqları durumunun ağırlığı haqqında öz mövqeyini bəyan edib, xüsusilə siyasi məhbusların azadlığa buraxılması tələbi ilə çıxış edib. Siyasi məhbuslar məsələsinin Müsavat Partiyasının Avropa Oyunlarına münasibətini müəyyən edən əsas amillərdən olduğu dəfələrlə vurğulanıb. Təəssüf ki, siyasi məhbuslar azad edilmədi. Nəticədə ölkə dünyanın diqqət mərkəzində olduğu bir məqamda siyasi məhbuslar və siyasi azadlıqların məhdudlaşdırılması məsələsi əsas mövzuya çevrildi. Bu oyunların təşkili üçün büdcədən milyardlarla mənat vəsaitin ayrılması cəmiyyətin sosial-iqtisadi maraqlarına zərbə oldu. Digər tərəfdən, insan haqları müstəvisindəki acınacaqlı durum sivil dünyanın da bu oyunlara münasibətinin məni istiqamətə yönəlməsinə şərait yaratdı".

A.Hacıli çıxışında siyasi məhbuslar məsələsinə də geniş yer ayırıb: "Bir çox insan haqları təşkilatları, beynəlxalq qurumlar, o cümlədən Avropa Birliyi Azərbaycan hakimiyyətinə oyunlara qədər siyasi məhbusları azad etməklə bağlı

siyasi cəhətdən isə Ukraynanın tərkibindədir. Dünya bunu belə qəbul edir. Krım Ukraynanın bir parçası kimi qəbul etmək Azərbaycanın da mənafeyinə uyğundur. Çünki bizim də Qarabağ problemimiz var".

Məclisdə daimi komissiyalar yaradılıb. Gizli səsvermənin nəticələrinə görə, El-

Müsavat Məclisi önəmli qərarlar qəbul etdi

Məclisdə daimi komissiyalar yaradılıb; toplantıda parlament seçkiləri müzakirə olunub

Arif Hacıli: "Rusiya vətəndaşının sədr olduğu bir qurumda Müsavat Partiyası qala bilməzdi"

barizəni müxalifətin daxilindən çıxarmaq konsepsiyasının həyata keçirilməsinin zəruriliyini bir daha vurğulanıb. Payızda keçiriləcək parlament seçkiləri mövzusunda toxunaraq, partiyanın bu seçkilərə hazırlıqla bağlı görcəyi işlərdən bəhs edib.

"Rusiya vətəndaşının sədr olduğu bir qurumda Müsavat Partiyası qala bilməzdi". Bunu Müsavat başqanı partiyanın Milli Şurani tərk etməsi ilə bağlı məsələyə münasibət bildirərkən deyib. A. Hacıli qeyd edib ki, Müsavat Partiyası Rüstəm İbrahimbəyovun Milli Şuraya sədr seçilməsini və prezidentliyə namizədliyini dəstəkləyib, ancaq məlum olanda ki, o, Azərbaycana dönməyəcək və Rusiya vətəndaşlığından çıxmayacaq, Müsavat MŞ-dən uzaqlaşmağı qərara alıb.

A.Hacıli bildirib ki, Rusiya vətəndaşı olan bir şəxsin simvolik də olsa Azərbaycan müxalifətini bir araya gətirən quruma rəhbərlik etməsinin fəsadlarını Müsavat Partiyası öncədən gördüyü üçün daha da aydınlaşdı".

A.Hacıli daha sonra Müsavat Partiyasının xarici siyasət sahəsində gördüyü işlər, özünün Avropa İttifaqının dəvəti ilə Brüsseldə keçirdiyi görüşlərdən danışdı. Müsavatdaxili və müxalifətdaxili məsələlərə münasibət bildirərək, siyasi mü-

nur Babayev - Yerli Özünü-idarəetmə Komissiyasının, Dilşad Nağıyeva - Elm və Təhsil Komissiyasının, Mustafa Hacıbəyli - Analitik Mərkəzin, Nəmet Kərimli - Hüquq Siyasəti Komissiyasının, Misir Məhəmmədoğlu - İqtisadiyyat və Sosial Siyasət Komissiyasının, Elman Fəttah - İnsan Haqları Komissiyasının, Şakir Abbasov - Qarabağ Komissiyasının, Könül Əliyeva - Gender Məsələləri Komissiyasının sədri seçiliblər.

Parlament seçkilərinə hazırlıqla bağlı Mərkəzi İcra Aparatının rəhbəri Gülağa Aslanlı çıxış edib. O, çıxışında Müsavat Partiyasının seçkiyə hazırlıqla bağlı gördüyü işlər barədə məlumat verib. Qeyd edib ki, indiyə qədər 70-dən artıq seçki dairəsindən Müsavat Partiyasının namizədi olmaq istəyən şəxslərin siyahısı ilkin olaraq müəyyənləşib. Gülağa Aslanlı çıxışında "Seçki Platforması Qrupu" yaradılmasını təklif edib. Müzakirələrin yekunu olaraq, başqan müavini Elman Fəttahın rəhbərliyi ilə "Seçki Platforması Qrupu" yaradılıb.

Məclis "Avropa Oyunlarında dövlət büdcəsindən çəkilmiş xərclər barədə ictimaiyyətin məlumatlandırılması üçün hökumətin hesabatının tələb edilməsi barədə" bəyanat qəbul edib. Sonda cari məsələlər müzakirə olunub.

□ Cavansir ABBASLI

"Baxış bucağı"

Avropa Yay Oyunlarından sonra sürprizlərin olacağı barədə gözləntilər hələ ki, real həyatda özünün təsdiqini tapmayıb. Hansı ki, heç olmasa yüksək səviyyədə keçirilən yarışların məntiqi nəticəsi olaraq cəmiyyətə və beynəlxalq aləmə müsbət mesaj verilməsi baxımından bir sıra vacib addımların atılması məntiqli olduğu qədər də faydalı hesab edilirdi. Xüsusilə də siyasi məhbus hesab edilən şəxslərin azadlığa buraxılması təşəbbüsləri ilə vaxtaşırı çıxış edən BAXCP sədri, deputat Qüdrət Həsənzadə "Yeni Müsavat"a müsahibəsində mövcud vəziyyətə görə təəssüfləndiyini etiraf etdi:

- Sözü doğrusu, mən çox təəssüf etdim. Avropa Oyunları ərəfəsində bəzi beynəlxalq təşkilatlar, Avropa Şurası, Avropa İttifaqı ayrı-ayrı ölkələrin xarici siyasət idarələri tərəfindən çağırışlar var idi ki, həbsdə olan və bəzi insan haqlarını müdafiə təşkilatlarının siyasi məhbus hesab etdiyi şəxslər azad edilsin. Çox təəssüf hissi ilə deyirəm ki, bu edilmədi. Ona görə də Azərbaycanın bu cür yüksək səviyyədə təşkil edib keçirdiyi Avropa Oyunlarından bizim əleyhimizə də istifadə cəhdləri oldu. Biz bu yarışları keçirdik ki, Azərbaycanı yaxşı mənada tanıdaq, amma müəyyən qüvvələr bundan istifadə edib ölkəmizin imicini korlamağa çalışdı. Azərbaycan hökuməti belə oyunlar ərəfəsində xoş məram nümayiş etdirib həbsdəki həmin insanları buraxa bilərdi. Böyük tədbirlər ərəfəsində ayrı-ayrı ölkələrdə də amnistiyalar, əfvlər olur. Amma çox təəssüf ki, bizdə buna gedilmədi. Azərbaycanın bu oyunları yüksək səviyyədə keçirməsi xalqımızın yüksək təşkilatçılıq qabiliyyətini, qonaqpərvərliyini, tolerantlığını da nümayiş etdirdi. Oyunlar ərəfəsində Bakıdakı turistlərdən birinin də burnu qanamadı. Hətta bura gəlmiş erməni nümayəndə heyətinin də təhlükəsizliyi yüksək səviyyədə təşkil olunmuşdu və xalqımız yüksək şüur nümayiş etdirərək bunu anlayışla qəbul edirdi. Bu, ermənilərin "biz azərbaycanlılarla bir yerdə yaşaya bilmərik" bəhanəsinə də cavab oldu və ermənilərin bu arqumentini də əllərindən almış olduq. Dünya ölkələri şahid oldu ki, burada Ermənistandan fərqli olaraq ən müxtəlif dinin, millətlərin təmsilçiləri çox rahat birgə yaşayırlar. Amma çox təəssüf ki, bizim hökumətimiz bir sıra məsələlərlə bağlı gözlənilən addımları atmadı.

- Qüdrət bəy, sizdə məlumat varmı ki, niyə bu addımlara gedilmədi? 5-10 nəfərin azadlığa buraxılması doğrudanmı təhlükəli məsələ sayılır?

- Mən tələblik illərindən, 1987-ci ildən siyasi proseslərə qatılmış adamam, amma burada ciddi bir arqument tapa bilmədim. Fikrimcə, bu, "biz sizi eşitmirik, saymırıq" demək idi. Amma bizim beynəlxalq təşkilatlardan çox böyük umacaqlarımız var. Mən beynəlxalq təşkilatların, insan hüquq müdafiə qurumlarının hər zaman haqlı olduğu fikrindən çox-çox uzağam. Bilirəm ki, həmin qurumları maliyyələşdirən dövlətlər barmaqlarını hansı ölkənin üzərinə tuşlayırsa, həmin ölkədə insan haqlarının vəziyyətinə xüsusi diqqət yetirirlər. Bəzən problemlər axtarırlar, yaxud olan problemləri şişirtməyə, qabartmağa, xüsusi şəkildə gündəmə gətirməyə çalışırlar. Biz bunların hamısını bilirik. Hakimiyyətin dediklərində də bu mənada heçqətlər var. Amma mən bir dəfə parlamentin iclasında da dedim ki, axı, Ermənistanın hərbi-siyasi müttəfiqi, Ermənistanda böyük hərbi ba-

vərdişlərin, ənənələrin olmadığını, məntəqəliyimizi də nəzərə alaraq təcridi islahatlar prosesini sürətləndirərək, ölkəni yeni bir mərhələyə keçirərək. Bu, çox zəruri və vacibdir. Bu oyunlar xalqın özünə güvencini xeyli artırdı. Biz müharibədə məğlub olmuş xalqı və xalqın öz gücünə, inamına çatışmazlıq kompleksini formalaşdırıb ki 2 milyonluq Ermənistanı uduzmuşuq. Düzdür, burada Rusiya faktoru var. Amma Ermənistan

- Necə bilirsiniz, bütün bunlar parlament seçkilərində nəzərə alınacaq, yoxsa...

- Hesab edirəm ki, xalqımız da, iqtidar da bunu nəzərə almaldır. İqtidar hər zaman deyir ki, müxalifəti gücləndirmək bizim borcumuz deyil. Məsələyə formal yanaşanda, əlbəttə, istənilən iqtidar seçildə daha çox uğur qazanmağa çalışır. Amma iqtidarın borcudur ki, ölkədə siyasi sistemi inkişaf etdirsən, ölkədə güclü partiyalar və müxali-

prezident köməkçisi Əli Həsənovla partiyaların görüşündə də dedim ki, hökumət vaxtilə əgər çoxlu partiyaların yaranmasını stimullaşdırırdısa, indi partiyaların təmərküzləşməsinə stimullaşdırılmalıdır. Burada da iqtidarın məsuliyyəti var və addımlar atılmalıdır.

- ATƏT-in Bakı Ofisi fəaliyyətini dayandırdığını rəsmən bəyan etdi. Ancaq paralel şəkildə rəsmi Bakı ATƏT-ə və Avropa Şurasına parlament

fəaliyyətlərini gücləndirməlidir. Səfirələri işlədə biləcək mexanizmlər hazırlanmalıdır, dövlət hakimiyyət orqanlarına hazırlıqlı kadrlar gətirilməlidir, diasporun fəaliyyətindən maksimum dərəcədə istifadə etmək lazımdır. Təəssüf ki, Azərbaycan diasporu zəifdir. Düzdür, təşkilatları, bu istiqamətdə ciddi iş görülür, Dövlət Komitəsi fəaliyyət göstərir. Amma çalışmaq lazımdır ki, dövlətimiz onların da imkanlarından maksimum surətdə faydalansın.

"Özünü tam mənada tükətmiş nazirlərimiz var, yorulublar.."

Qüdrət Həsənzadə: "Qarabağ uğrunda vuruşmuş Tofiq Yaqublular Ələkrəm Hübətovdan bu ölkə üçün daha təhlükəli adamdır ki, biz onu əfv edə bilmirik?"

za saxlayan ölkə, torpaqlarımızın bu gün də işğal altında qalmasının əsas səbəbkarı Rusiyadır. Rusiya Ermənistanı müdafiə etməsə, biz bir həftəyə torpaqlarımızı azad edərik, bunu hamı bilir. Lakin görürsünüz, biz faktiki surətdə tərəf olan bir ölkəni vasitəçi kimi qəbul etmişik, yeni reallıqla barışmışıq. Mən bu siyasətə görə hökuməti qınamıram da. Başa düşürəm ki, hökumət reallığı qəbul edib və edir. Amma digər reallığı da qəbul etmək lazımdır ki, Azərbaycanda və dünyanın digər bölgəsində insan haqlarının durumu ilə bağlı vəziyyət öyrəniləndə kimsə bizim yerli QHT-lərin rəylərini götürüb baxmır. Bir ingilis, ya fransız Azərbaycandakı insan hüquqlarının vəziyyəti ilə tanış olmaq istəyəndə "Amnesty International", "Human Rights Watch", "Freedom House" kimi təşkilatların hesabatlarını oxuyur. Deməli, biz o reallığı da qəbul etməliyik ki, bu gün dünyada ictimai rəyi bunlar formalaşdırır. Ola bilməz ki, reallığın birini qəbul edirsən, digərini yox. Ona görə də hesab edirəm ki, bu reallığı da qəbul etmək, onların haqlı olub-olmamasından asılı olmayaraq həbsdəki həmin insanları azad etmək lazımdır. Gəlin kimin haqlı, ya haqsız tutulduğunu da dərindən araşdıraq. Necə ki, biz vaxtilə Ələkrəm Hübətov kimi adamı azad etmişik. Dövlətə qarşı qaldırıldığı hərbi qiyam 3 nəfərin ölümü ilə nəticələndi, amma biz onu - ölkəni parçalamaq istəyən, separatçılığın başında duran bu şəxsi əfv etdik, indi Avropada yenə bizə qarşı mübarizə aparır. Yəni indi Qarabağ uğrunda vuruşmuş Tofiq Yaqublular Ələkrəm Hübətovdan bu ölkə üçün daha təhlükəli adamdır, biz onu əfv edə bilmirik?

- Deyirsiniz şans itirildi?

- Yox, mən yenə də düşünürəm ki, baxmayaraq ki, Azərbaycana qarşı böyük kampaniya aparıldı, amma Avropa Oyunları yenə də ölkəmizi yaxşı mənada təqdim etmək üçün bir imkan oldu və Azərbaycan bu şansı istifadə etdi. Bunun ardınca nə etmək lazımdır? Bu oyunlar Azərbaycana əlavə stimulaşdırmaq lazımdır ki, biz öz xalqımıza güvənək, bəzi

özünə güclü müttəfiq tapa bildi və torpaqlarımızı işğal etdi və hər halda diplomatik, siyasi və hərbi müstəvidə müharibəni uduzmuşuq. Bundan sonra ölkədə iqtisadi, siyasi islahatlar aparılmalıdır.

- Qarşıda da parlament seçkiləri var. Hesab edirsinizmi ki, bu seçkilərin necə keçiriləcəyindən çox şey asılıdır?

- Bəli, hesab edirəm ki, seçkilər ən yüksək səviyyədə təşkil olunmalıdır, daha güclü bir parlament formalaşdırılmalıdır. Artıq Azərbaycan insanı daha yaxşı seçim etmək gücündədir. Əvvəllər insanlar daha çox sahibkarlara üstünlük verirdilər, deputata asfalt çəkən adam kimi baxırdılar, yaxud deyirdilər deputatın hansısa vəzifəsi olsun, onların problemlərini həll etsin. İndi mən düşünürəm ki, Azərbaycan siyasətinə gənc, dünya, regional siyasətdən, ölkənin daxili və xarici siyasətindən baş çıxara bilən insanlar lazımdır. Belə insanlar hal-hazırda - siz jurnalist olduğunuza görə demirəm - Azərbaycan jurnalistikasında xüsusilə formalaşmış. Yəni mən bu gün dayanmadan 15-20 adlar çəkə bilərəm, qəzet redaktorları, televiziya işçiləri, parlament müxbirləri sırasında belələri var. Onlar qorxmamalıdır, siyasətə qatılmalıdırlar və xalqımız da belə insanları dəstəkləməlidir. Yaxud bu illər ərzində partiyalarda formalaşan siyasətçilər var. Düzdür, bizdə hələ çoxpartiyalı sistem tam mənada oturmayıb, güclü siyasi partiyalar yoxdur ki, iqtidarla rəqabət apara bilsin. Amma hər halda partiyalarda belələri var və hətta bəzi insanlar müxalifəti dəstəkləməyə belə, nəzərə almaldır ki, ölkədə güclü müxalifət olmayacağına, bir çox nöqsanlar aradan qalxmayacağı. Məsələn, prezident Respublika Günü ilə bağlı tədbirdəki çıxışında dedi ki, ictimai nəzarət olmalıdır və bir nəfər hər şeyə nəzarət edə bilməz. Nəinki bir nəfər, heç dövlət strukturları hər şeyə nəzarət edə bilməz. Ona görə ki, hakimiyyətin üzərində - vətəndaş nəzarəti ayrı bir kateqoriyadır - mütləq müxalifət nəzarəti olmalıdır.

"Avropa ilə bu cür qarşıdurma Qarabağın siyasi-hüquqi müstəvidə təcridcən itirilməsinə gətirib çıxara bilər..."

fət olsun. Əgər ölkədə müxalifət yoxdursa, deməli, siyasi islahatlar lazımı səviyyədə aparılmır.

- Əgər islahatlara başlanılmasa, nə baş verəcək?

- Hər halda prezidentin müəssisə və çıxışları bizdə ümid yaradır ki, istəyir yəni parlament seçkiləri ilə bağlı olsun, istər hökumətin tərkibi ilə bağlı müəyyən addımlar mütləq atılacaq. Hökumətin tərkibində ciddi dəyişikliklər edilməlidir. Özünü tam mənada tükətməmiş, yeni ideyalar, işgüzarlıq baxımından enerjisi tükenmiş nazirlərimiz var ki, yorulublar. Bu insanları, sadəcə, hörmətlə yola salmaq lazımdır ki, gedib təqaüdə çıxınsınlar, nəvələri ilə istirahət etsinlər, ya başqa bir işin qulpundan yapışsınlar. Rotasiyalar mütləq olmalıdır, iqtidarın özü belə cəmlənə bilər, iqtidar həm də özü-özünü yeniləməlidir. Müxalifətin də toparlanmasına böyük ehtiyac var. Düşərgədəki ambisiyaları bir az boğmaq lazımdır. Müxalifətə 50 partiya lazım deyil, hal-hazırda Azərbaycana 5 partiya lazımdır. Ancaq proses təbii yolla getməlidir. Bir dəfə

seçkilərini müşahidə etmək üçün müraciət edib. Münasibətlərdəki konfrantasiya şəraitində müşahidəçilikdə hansı nəticələri verə bilər?

- Biz ATƏT-in Bakıda fəaliyyət göstərdiyi dövrdə onların seçkilərə verdiyi rəyi görmüşük. Yəni bundan sonra faktiki surətdə Azərbaycanın həm də beynəlxalq təşkilatlardan müsbət rəy almaq istiqamətində işi xeyli çətinləşəcək. Bu təşkilatlar zərərli Azərbaycanı da problemə axtaracaq. Ona görə də həm ATƏT, həm Avropa Şurası, hansı ki, qərarlar qəbul ediblər, müəyyən məsələlərlə bağlı tələblər qoyublar, ancaq Azərbaycan bunlara qəti şəkildə əhəmiyyət vermir, bu qurumların seçkilərdə hansı rəy verəcəyi bərabərdir. Ona görə də Azərbaycan hökuməti bu seçkilərin həm beynəlxalq aləm tərəfindən tanınması üçün, həm kənar qüvvələrin daxilə özlərinə tərəfdar tapıb Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun olmayan istiqamətdə inkişaf etdirmək cəhdlərinin qarşısını almaq üçün müəyyən islahatlar aparmalıdır. Bizim səfir

Bizim diasporumuzla səfirliklərin işi çox vaxt bir-birini ittiham etmək, bir-birinə mane olmaq, bir-biri haqqında dezinformasiya yayıb gözdəndə salma kampaniyası aparmaq olur. Bunların fəaliyyəti əlaqələndirilməli, birgə işləməlidirlər. Bu işlərin də aparılması üçün konkret addımlara ehtiyac var. Avropanın aparıcı ölkələrindən küsmək lazım deyil. Avropa ölkələri ictimaiyyəti ilə çox geniş və əhatəli iş qurulmalıdır, ictimaiyyətin vasitəsilə həmin ölkələrin siyasi rəhbərliyinə təzyiqlər edilməlidir ki, onlar Qarabağ məsələsində, Azərbaycana münasibətdə ədalətli mövqə sərgiləsinlər. Yoxsa o mövqə tutulsa ki, "Avropa qəzet edir, Rusiyadan fərqli olaraq onun burda nəse etmək imkanı yoxdur", bu, uğurlu nəticəyə aparıb çıxartmayacaq. Kimirsə deyir ki, Lukaşenkoya münasibətini dəyişdiyi kimi, Avropa sonda onsuz da Azərbaycanla da əməkdaşlıq edəcək. Ancaq unutmaq ki, Belarusun Qarabağ dərdi yox idi. İlkisi də Belarus Rusiya ilə eyni millətdir, hərbi-siyasi müttəfiqdır. Biz isə Rusiya ilə nə qədər yaxınlaşmaq istəsək də, Qarabağ faktoru var. Ona görə də real vəziyyət fərqlidir. Baxın, Böyük Britaniyada da Azərbaycana qarşı fəaliyyət güclənir, Bako Saakyanı Londona dəvət etdilər. Hansı ki, bp burda əsas kampaniyadır. İndi Qarabağ məsələsi ilə bağlı bizə təzyiq etməyə başlayacaqlar. Avropa ilə bu cür qarşıdurma Qarabağın siyasi-hüquqi müstəvidə təcridcən itirilməsinə gətirib çıxara bilər. Mən bu təhlükəni görürəm və xəbərdarlıq edirəm ki, biz mütləq və mütləq müəyyən addımlar atmalıyıq. Əgər iqtidar Azərbaycan vətəndaşına mesaj vermək istəyirdisə ki, heç kim bizə kənardan təzyiq edə bilməz, artıq Azərbaycan vətəndaşları - siyasi partiya, QHT təmsilçiləri də başa düşüb ki, kənarda kiməsə arxayın olmaq, həbsinə imkan verilməyəcəyini düşünmək, sadəcə, illüziyadır. Onsuz da illərdir bu fikir insanların düşüncəsinə hakim kəsilib və bunu təkrar-təkrar nümayiş etdirməyin mənası yoxdur. Amma Azərbaycanın milli maraqları mütləq önə çəkilməlidir...

□ Elşad PAŞASOY

Ərəb ətri

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"Ağa, tamam dağların heyvanatı meymun şəklinə, böyük həmdunələr sifətinə dönüb, uzun quyruqları ilə nəzərimdə basışırlar, üstümə hücum gətirirlər. Uf, bilmirəm necə edim, hara qaçım! Uf, lənətə gələsiniz, meymunlar! Lənətə gələsiniz, həmdunələr!"

(Mirzə Fətəli Axundov, "Hekayəti Molla İbrahim-Xəlil kimyagər")

***

Bakıda son dövrlər ərəbləşmə əlamətləri artır, bunlardan biri uşaqlara ərəb adlarının çox qoyulmasıdır. Başqa bir element isə "Ərəb ətirləri" adlı maraqlı dükənlərin peyda olmasıdır.

Açıq, pis çıxmasın, mən özüm alman yazıçısı Patrik Züskind-in "Ətriyatçı" romanını axıra qədər oxumuşam, ancaq hələ də anlamıram bu ərəblər ətri nədən qayırırlar. Çünki Ərəbistan gül-çiçəyə rast gəlmək təxminən Azərbaycanda demokratiyaya rast gəlmək kimi bir şeydir. Fransa ətir satanda bunu başa düşmək olar, çünki ölkənin hər yerində cürbəcür güllər bitir. Ərəb dünyası tarixən bir ətirli məşhur olub, onu da Hind okeanında balina öldürüb onun ifrazatından ənbər qayırırdılar. Bir də müşk deyər ətir varmış, o da heyvan mənşəlidir, maralın hansısa vəzindən qayırırdılar. İndiki dövrdə bunların sənaye üsulu istehsalı təbii, mümkün deyil - o qədar balina və maralı hardan alasan? Yəni, bunları çıxdıq. Bəs ərəblər ətri nədən alır? Bölgədən geniş yayılan sitatla desək: Allah bilir.

Ümumiyyətlə, hər bir şeyin kökü, mənşəyi onun gələcək taleyini müəyyən edir. Örnək üçün, bir dostum var, neçə ildir köçüb gedibdir Avropaya, hətta Avropanın da Avropası sayılan Avstriyaya, Vyana şəhərində yaşamaqdadır. Yəni, elə bir yerə ki, sağa baxırsan Motsarti görürsən, sola baxırsan Qustav Klimti. Yuxarı baxırsan Kafka gəzişir, aşağı baxırsan Freyd oturub tütün eşir. Belə bir yerdən dostumun mənə yazdığı məktuba baxın: "Bizim kənddə Hilal adlı oğlan var idi. Sevdidi qız nişanlanandan sonra toylarda bu mahniyə oynayırdı:

Həyat qızıl qandır,
Sən də vəfasız.
Sən evlər yıxarsan,
Ay etibarsız".

Gördüyünüz kimi, adam kökündən qopa bilmir, Vyanada hələ də doğma kəndlərini xatırlayır, ordan sitat çəkir.

Bu əslində çox yaxşı haldır. Milli mentalitetimizə uyundur. Başqa örnək deyim. Təzəlikcə Bakıda bir cavan oğlan məhəllədə öpüşən sevgililərə irad tutub, sonra dava düşüb, bıçaqla öpüşən oğlanı vurub öldürmüşdür. Bunun da əsaslandırılması vardır, sosial şəbəkələrdə xalqımızın progressiv hissəsi yazır ki, (hətta içində İngiltərədə oxuyub gələn qaçaqlar da var) gerek məhəllədə öpüşəndə yerli sakinləri nəzərə almadan, arvad-uşaq yoldan keçir, ağbırçqlarımız pəncərədən baxır, ağsaqqallarımız nərd atır və sairə.

Doğrudan da küçədə öpüşən insanlar əxlaqsızdır, dünyada harda belə ölkə varsa geridə qalmışdır. Küçədə öpüşməyə baxan arvad gecə erindən onu öpməyi tələb eləsə bunun axırı necə olar? Ayıb deyilmi?! Hələ uşaqlar demirəm! Niyə demirəm, lap deyirəm. Böyüklerin öpüşdüyünü gören uşaq da öpüşməyi öyrənib mənasız bir uşaq olacaqdır. Əsl uşaq küçədə bir-birinin başını kəsənləri, bir-birini partladan təmiz müsəlman camaatı görməlidir. Yaxud, kimisə krandan asmalıdır, şallaq vurmalıdır, əlini kəsməlidir, bu da baxmalıdır. Uşaq qan gölü görməlidir, kəsik baş görməlidir. Uşaq niyə öpüşmək görsün? Soxum elə uşağın boyunu yerə! Misal üçün, bizim məktəb yolunun üstündə hər gün dana kəsib kəlləsini, ayaqlarını eşiyə düzürlər, balacalar maraqla baxır.

Öpüşməyə yox, təklişməyə baxan uşaqlar böyütməliyə. Belə uşaqlar yekələndə karateist olub turnirlərdə bizə vedrə-vedrə medal gətirir, himnimizi oxutdurur. Hələ tarix boyunca öpüşməkdən bir xalqa da xeyir gəlməmişdir. Ən çox öpüşənlər danimarkallıdır, fransızlar, italyanlardır, onlar da görün nə kökə düşüblər, acından ölürlər.

Az qala yadımdan çıxmışdı, kiminsə gəlib məhəllədə sevgilisini öpməsi ot tayasının dibində nərd atan ağsaqqallara daha mənfi təsir göstərir. Oyunu qanşırırlar! Təsəvvür elə, buna şeş qoşa lazımdır, ancaq öpüşən gənclərə baxıb həyəcandan, dövlətçilik fəlsəfəsinin təsirindən əli əsir, nəticədə zəri pis atr, dü bir düşür. Neçə dəne ağbırçək tanıyıram, küçədə öpüşən gənclərə "alley" verəndə pəncərədən yerə yıxılmışdır.

Məhəllədə sevgilidən ayrılarkən sadəcə əllə görüşmək lazımdır, bu zaman isə çalışmaq lazımdır çəçələ barmaq sevgilinin şəhadət barmağına toxunmasın, çünki bu da mentaliteti tapdalamaqdır.

İndi söz əlaqədar sevgililərimdir.

Kremlin Gürcüstanı təkləmək planının məkrli pərdəarxası

Idman siyasiləşəndə, həqiqətən, təhlükəli oluruş. Ötən həftəsonu bu qəbildən baş vermiş və Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərini növbəti dəfə sınağa çəkən hadisə ilk baxışda adı görünə bilər, ancaq az qalmışdı iki ölkə arasında siyasi qalmaqla çəvrilsin.

Söhbət iyulun 2-də Avropa Liqasının birinci təsnifat mərhələsi çərçivəsində Tiflisdə keçirilmiş "Dinamo" - "Qəbələ" oyununda yaşanan insidentdən gədir. Belli olduğu kimi, matç zamanı azərbaycanlı azarkeşlərə hücum olub, onlardan bir neçəsi döyülüb, dövlət bayrağımız ayaqaltı edilib, stadionda Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının əks olduğu plakat-xəritə ("Zaqatala, Qax 1921 - unutmuruq!") qaldırılıb.

***

Gözlənilirdi ki, tərxiatçı əməllər dərhal Azərbaycan tərəfinin haqlı narazılığına səbəb olub: AFFA hadisə ilə bağlı Gürcüstandan müvafiq addımlar atmağı və üzr istəməyi tələb edib. Rəsmi Tiflisin reaksiyası da özünü çox gözəltməyib. Baş nazir İrakli Qaribaşvili olayın araşdırılacağını, məsələ ilə əlaqədar artıq Gürcüstanın Daxili İşlər Nazirliyinə xüsusi tapşırıq verdiyini, günahkarların layiqincə cəzalandırılacağını bildirib.

Qaribaşvili bu xüsusda "Azərbaycan və onun xalqı ilə Gürcüstanın strateji münasibətlərinin ölkəsi üçün çox əhəmiyyətli olduğunu" vurğulayaraq deyib: "Gürcü hökumətinin rəhbəri kimi qəti surətdə bildirim ki, dövlət heç kəsə dost Azərbaycanla bizim münasibətlərimizə belə fitnəkar hiylələrlə kölgə salmağa icazə verməyəcək".

***

Xatırladaq ki, cəmi bir il öncə Bakıda, "Neftçi" - "Çaxuri" futbol matçında da analoji tərxiat hadisəsi baş vermiş, iki ölkə arasında qalmaqla yaradılmasına cəhd edilmişdi. Belə görünür, hansısa qara, məkrli qüvvə Azərbaycan-Gürcüstan strateji münasibətlərinin inkişafda olmasını gerçəkdən də həzm edə bilmir. Bu qüvvələrin arealı əslində məlumdur - erməni və Rusiya amilini nəzərdə tuturuq.

Aydın ki, eyni dərəcədə separatçılıq problemi yaşayan Azərbaycan və Gürcüstanı bir sıra digər məsələlərdə də siyasi tale oxşarlığı və ortaq maraqlar, o sırada ortaq neft-qaz və kommunikasiya layihələri birləşdirir, hər iki ölkə əsasən qərbyönlü xarici siyasət kursuna üstünlük verir, GUAM-da təmsil olunur, Avrasiya Birliyinə üzvlüyü rədd edir. Gürcüstan üstəlik, Azərbaycan üçün hər mənada "Qərb qapı" rolundadır - həm də yeganə qapı rolunda.

Rəsmi Tiflis həmçinin, son illər Avropa Birliyinə, NATO-ya sürətlə yaxınlaşmaq, inteqrasiya olunmaq kursu aparır ki, bu da ilk növbədə Qərblə gərgin münasibətlərdə olan Moskvani narahat etməyə bilməz. Çünki Gürcüstanın tamamilən əldən çıxması yekun etibarilə Azərbaycanın və Ermənistanın da onun üçün həmişəlik itirilməsinə gətirəcək.

Tiflisdəki futbol qalmaqlına da, zənnimizcə, ən əvvəl şimal qonşumuzun geosiyasi maraqları prizmasından, Kremlin qərb

Azərbaycanın "Qərb qapısı" təhlükədə

Tiflisdəki futbol matçındakı anti-Azərbaycan insidentində ipucu yenə şimala aparır; "Rusiya qonşu ölkəni cəmi bir neçə saata işğal edə bilər", "Kreml Gürcüstanı güc tətbiqinə hazırlaşır" xəbərdarlıqları boşuna deyilmiş...

qonşumuzu nəyin bahasına olursun təkləmək, onun Qərbə inteqrasiyasını əngəlləmək planının tərkib hissəsi kimi baxmaq lazım gəlir...

***

Rusiyanın belə aqressiv planlarından, təbii ki, Qərb (ABŞ, Avropa Birliyi, NATO) da xəbərdardır. Təsədüfi deyil ki, bu günlərdə NATO baş katibi Yens Stoltenberq alman telekanalına müsahibəsində şimal qonşumuzun Ukrayna, Gürcüstan və Moldovaya güc tətbiq etməyə hazırlaşdığı barədə xəbərdarlıq edib (Analoji xəbərdarlıq bir neçə ay öncə ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə sabiq müşaviri, nüfuzlu politoloq Zbiqnev Bzejniski etmişdi - həm də Azərbaycanı da hədəf obyektləri sırasına daxil etməklə).

"2014-ü ilin yazında Krımı ilhaq edən və Donbasda hərbi işğal genişləndirən Rusiya Ukraynanın şərqindəki terrorçuları müasir silahlar, hava hücumundan müdafiə vasitələri ilə təchiz etməkdə davam edir. Rusiya özünü aqressiv aparır, sərhədləri dəyişdirmək və Ukraynanı qarşıdırmaq üçün gücdən istifadə edir. Rusiya Ukrayna ilə yanaşı, Gürcüstan və Moldovaya da güc tətbiq etməyə hazırdır. Moskva üstəlik, özünün müdafiə strategiyasının tərkib hissəsi kimi nüvə silahını yada salır" - bildirib alyans rəhbəri.

Bütün bu hədələr sözsüz ki, həm də "Yaxın xaric" in Azərbaycan və Gürcüstan kimi ölkələrini qorxutmağa hesablanmış. Şübhə yox ki, Kremlin Gürcüstanı təsir imkanlarının artması avtomatik şəkildə Azərbaycanın da ram edilməsinə asanlaşdıracaq, Bakıya başqa strateji seçim saxlamayacaq, transmilli neft-qaz

xətlərinə və layihələrinə Moskvanın nəzarəti güclənəcək.

O zaman Avrasiya layihələrinə qoşmaq üçün Azərbaycanı Qarabağda yeni müharibə ssenarisi ilə təhdid etməyə, yaxud ona hansısa Qarabağ güzəştli vəd etməyə, habelə yeni müharibə ilə özünün Türkiyə ilə münasibətlərini risk altına salmağa lüzum qalmayacaq.

***

Bu məkrli planların mərkəzində, əlbəttə ki, son zamanlar Qərbə daha çox yaxınlaşan Gürcüstan durur. Rusiya qərb qonşumuzu paralel surətdə daxildən laxlatmağa çalışır, orada özünün "5-ci kolon"unu hərəkətə gətirməyə səy edir. Maraqlıdır ki, son rəy sorğularına görə, Gürcüstanda rusiyameylli qüvvələr əhəmiyyətli dərəcədə güclənib. Bu, axırınçı hökumət böhranı zamanı da müəyyən dərəcədə özünü büruzə verdi...

Doğrudur, Gürcüstanı Qərbin, ABŞ-ın diqqəti artır, bu ölkə ərazisində NATO, ABŞ-la hərbi və təhlükəsizlik təlimləri intensivləşib, Tiflisi Brüssellə assosiativ saziş birləşdirir. Lakin o da var ki, Ukrayna və Moldova kimi Gürcüstan da hələlik Şimali Atlantika blokunun, Avropa Birliyinin təhükəli üzvü deyil.

Bundan əlavə, Avropa Birliyi tərkibində yaşanan son xoşagəlməz proseslər (Yunanıstanla bağlı yaranan böhran, Böyük Britaniyanın qurumdan çıxmaq barədə hədələri və s.) istər-istəməz Birliyi zəif salır, onun vahid xarici siyasət yürütməsinə maneələr yaradır, nəticə etibarilə də bu, Kremlin "Yaxın xaric" ölkələrinə münasibətdə əl-qolunu açır, hətta onu yeni hərbi avanslara həvəsləndirir.

***

Onu da yaddan çıxarmaq olmaz ki, Rusiya artıq işğal altındakı Gürcüstan ərazilərində - Abxaziya və Cənubi Osetiyada, habelə Tiflisin cəmi bir neçə yüz km-dəki Gümrü hərbi bazasında böyük həcmdə hərbi kontingent, müasir silah-sursat və döyüş sistemləri cəmləşdirib.

Görünür, məhz bu və digər reallıqları nəzərə alaraq da Gürcüstanın müdafiə naziri Tinati Xidaşeli ötən həftəsonu SOS şəkildə bəyan elədi ki, Rusiya Gürcüstanı bir neçə saata işğal edə bilər: "Rusiyaya tezliklə Ukraynada qətiyyətli cavab verilməmə, onun suveren dövlətlərə qarşı işğalçılıqı davam edəcək. Sivil dünya 2008-ci ilin səhvinə Ukraynada təkrarlamaq, nə vaxt ki, Gürcüstan kömək istəyə də onu axır ki, ala bilmədi. Təkcə mən - müdafiə naziri deyil, gürcülərin hamısı Rusiyanın Ukraynada apardığı müharibə sərindən narahatdır. Gürcüstan hələ də Rusiya ilə müharibə vəziyyətindədir. Döyüşlər getməsə də, hər gün Rusiyanın işğal elədiyi Abxaziya və Cənubi Osetiyada insanlar itkin düşür. Hazırda Cənubi Osetiya Rusiya silahlı qüvvələrinin hərbi bazasına və Gürcüstanı bir neçə saat ərzində işğal etməyə üçün planlaşdırılmışdır" - demişdi müdafiə naziri.

***

İndi məntiqlə qonşuda "yanğın" gözlənilirsə, deməli, Azərbaycan da öz işini möhkəm tutmalıdır. Bu mənada Bakının Qərblə bütün körpüləri yandırması indi heç vaxt olmadığı qədər milli maraqlarımızın əleyhinə işləmiş olardı. Azərbaycan üçün "Qərb qapısı" çoxdan tək-cə coğrafi anlamda deyil.

□ Analitik xidmət

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistan daxilində baş verənlərdən diqqəti yayındırmaq üçün rəsmi İrəvanın Qarabağ cəbhəsində vəziyyəti gərginləşdirəyi barədə qabaqcadan irəli sürülən təxminlər özünü doğrultmaqdadır. Son iki həftə ərzində İrəvanda elektrik enerjisi tariflərinin artmasına etiraz əlaməti olaraq keçirilən "Talana yox!" aksiyasını heç cür dağda bilməyən erməni hakimiyyəti Azərbaycanla təmas xəttində müxtəlif təxribatlar törətməklə durumu kritik hala çatdırmaq, beləliklə "Azərbaycan təhlükəsi" rəyini yarıdaraq meydanı dağıtmaq istəyir.

Hərbi ekspert: "İndi ermənilər düşünürlər ki, Azərbaycan ordusu ani hücumla keçib öz ərazilərini separatçılardan təmizləyəcək"

İyulun 4-də aktivləşən ermənilər ordumuzun verdiyi cavab nəticəsində təmas xəttində düşmən əsgəri yaralanıb. 01.30 radələrində yaralanan 20 yaşlı Arsen Xacatryan adlı əsgərin vəziyyətinin ağır olduğu deyilir. Həmin gün Azərbaycan Ermənistanın 2 pilotsuz uçuş aparatını vurub. Müdafiə Nazirliyi bildirir ki, iyulun 4-də cəbhənin Tərtər rayonu istiqamətində Silahlı Qüvvələrimizin mövqələri üzərində uçuşlar həyata keçirməyə cəhd göstərən Ermənistan Silahlı Qüvvələrinə məxsus 2 ədəd pilotsuz uçuş aparatı (PUA) bölmələrimizin sayıqlığı nəticəsində vaxtında aşkar olunaraq açılan atəş nəticəsində məhv edilib.

Xatırladaq ki, bu ilin yanvar ayında da Ermənistanın pilotsuz uçuş aparatı məhv edilmişdi. İndiki durumda Ermənistanın pilotsuz təyyarələri havaya qaldırmasının səbəbləri barədə yalnız bir ehtimal irəli sürmək olar ki, düşmən Azərbaycanı təxribata çəkmək və vəziyyəti gərginləşdirmək istəyir. Paralel şəkildə İrəvan daxilində vəziyyətdən diqqəti yayındırmaqda qərarlıdır. Yeri gəlmişkən, keçən ilin noyabrında Ermənistanın hərbi hava qüvvələrinə məxsus helikopteri Ağdamdakı Azərbaycan ordusunun mövqələrinə yaxınlaşan zaman məhv edilmişdi və erməni ekspertlər bunun Sərkisyan rejimi tərəfindən məqsədliliklə edildiyini israrla qeyd etmişdilər.

Ermənistanın 2 ədəd pilotsuz uçuş aparatının (PUA) Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən vurulması Türkiyə mətbuatında geniş şəkildə işıqlandırılıb. PUA-nın hərbiçilərimiz tərəfindən vurulması xəbəri Türkiyə mətbuatında "Azərbaycan

Ermənistanın pilotsuz uçuş aparatlarını vurdu", "Ermənistanın PUA-ları düşürüldü", "Azərbaycan erməni PUA-larını vurdu" kimi başlıqları ilə verilib. Xəbərlərdə qeyd olunur ki, Ermənistan PUA-ları Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin mövqələri üzərində uçuşlar həyata keçirməyə cəhd göstərib.

Ancaq düşmən ölkənin hakimiyyətinin əl atdığı variantlar hələ ki, onun xeyrinə işləmir və daxilindəki durum kritik olaraq qalmaqdadır. Belə ki, Ermənistan elektrik enerjisinin qiymətinin artımına qarşı etiraz edən erməni hakimiyyəti ultimatum verib. Etiraz aksiyasının təşkilatçılarından biri David Sanasaryan bildirib ki, onlar Baqramyan prospektini açmayacaqlar.

"Ermənistanın güc strukturları prospekti əhatə edən barrikadaların prezident sarayına tərafət irəliləməsinə icazə verməyəcəklər". Anspress Rusiya mənbəsinə istinadən xəbər verir ki, bu sözləri İrəvan polis rəisi müavini Valeri Osipyan deyib. Bu daha əvvəl nümayişçilərin hakimiyyətə qarşı irəli sürdüyü ultimatumu cavab kimi qiymətləndirilir. Belə ki, etirazçılar ayın 6-sı bazar ertəsi axşamına kimi öz tələblərini yerinə yetirilmədiyi təqdirdə prezident iqamətgahına qarşı hər gün bir addım irəliləyəcəkləri barədə ultimatum veriblər

Bu arada Rusiyanın strateji müttəfiqi olan işğalçı Ermənistan 200 milyonluq raket kompleksi verməsi Azərbaycanda narahatlıqlar doğurub. Hətta raketlərin ölkəmizlə sərhəddə yerləşdiriləcəyi barədə məlumatlar yayılıb. Bu arada Rusiyadan məsələyə reaksiyalar verilməkdədir. Ermənistan -

ABS prezidentləri görüşdürmək istəyir

İkinci Qarabağ müharibəsi hər an başlaya bilər; Sərkisyan rejimi İrəvanda etirazları səngitmək üçün cəbhədə təxribatlara əl atır, düşmən iki pilotsuz təyyarəsini itirdi...

Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində qüvvələr balansını təmin etmək üçün Rusiyanın İrəvana "İsgəndər" raketləri satacağı barədə erməni KİV-lərinin yazdığı materiallar həqiqətə uyğun deyil. Rusiyada dərc olunan "Arsenal Oteçestva" (Vətən silahı) jurnalının baş redaktoru, Rusiya hökuməti hərbi sənaye komissiyası sədrinin yanında Ekspert Şurasının üzvü Viktor Muraxovski bildirib. Onun sözlərinə görə, "İsgəndər" raket kompleksi tamamilə spesifikdir və Ermənistan bu kompleksdən istifadə edərək öz təhlükəsizliyini təmin etməyə qadir deyil. "Kompleksə 500 kilometr dərinlikə qədər işləməyi bacaran kəşfiyyat vasitələri lazımdır. İrəvan belə vasitələrə malik deyil", - deyərək rusiyalı hərbi ekspert vurğulayıb. "İsgəndər" raketləri stasionar hədəfləri - hava limanlarını, idarəetmə mərkəzlərini, rabitə qovşaqlarını vurmaq üçün nəzərdə tutulub. "Ermənistan isə ilk məsələni həll etməlidir - elə alətlərə malik olmalıdır ki, ölkənin müdafiəsini təmin edə bilsin", - deyərək Muraxovski bildirib (ANS).

Rus hərbi ekspertin fikrincə, Gümrüdəki 102-ci Rusiya hərbi bazasına da "İsgəndər" raket kompleksi lazımdır deyil: "Bizim hərbiçilərə hava hücumundan müdafiə sistemləri, uzaq mənzilli reaktiv yaylım sistemləri lazımdır ki, onların da hamısı Gümrüdə var. KİV-lərdə dəfələrlə Gümrüyə "İsgəndər M" komplekslərinin daşınması məsələsi müzakirə olunub. Amma Gümrüdə heç zaman bu sistemlər olmayıb". "İndiki dillə desək, ermənilər qoşunlarının gözündə özlərini acın-

nəyə çevirməyi sevir. Özü də Azərbaycan Rusiyadan iri partiya hücum silahları alıb. Təkcə T-90 tankları 200-ə yaxındır. Ağır atəş sistemləri, "Smerç" kompleksləri və s. də var. Təbii ki, bu erməniləri narahat edir və periodik olaraq onların mətbuatında bu cür yalanlar yer alır", - deyərək Viktor Muraxovski vurğulayıb.

Azərbaycanın "ıldırımsürətli hərbi əməliyyatlara" başlayacağı və Rusiyanın da bu zaman ən azı bir neçə saat ərzində neytral qalacağı barədə bir müddət öncə yazmışdıq. Odur ki, bəzi ekspertlər Ermənistanın pilotsuz təyyarələri havaya qaldırmaqla cəbhədəki durumu dəqiq öyrənmək istədiyini güman edirlər. Düşmən ölkə Azərbaycanın Rusiya istehsalı olan 100 ədəd müasir tank almasını da ciddi narahatlıqla qarşıladığını, odur ki, Moskvanın İrəvanı 200 milonluq raket kompleksi hədiyyəsi ilə sakitləşdirmək istədiyini ehtimal edirlər.

Son durumu "Yeni Müsavat"a şərh edən hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov bildirdi ki, ermənilər son günlər yaman "qaşınma" tutub: "Bir-birinin ardınca çox ağılsız səhvlər buraxırlar. O qədər narahatdırlar ki, artıq hiss olunur ki, belə getsə, çox yaxın zamanlarda özləri-özlərini daha gülməli və çıxılmaz vəziyyətə qoyacaqlar. Bakıda Avropa Oyunları başa çatır-çatmaz müdafiə naziri Seyran Ohanyan cəbhə bölgəsinə gəldi və öz əsgər və zabitlərinə ürək-dirək verməyə başladı. Görünür ki, Ermənistanın siyasi və hərbi rəhbərliyi Azərbaycanın işğal altında olan torpaqlarla bağlı ata

biləcəyi addımlardan o qədər narahatçılıq və təşviş keçirirlər ki, indi də yeni hoqqaya əl atıblar. İyulun 4-də cəbhənin Tərtər rayonu istiqamətində Silahlı Qüvvələrimizin mövqələri üzərində uçuşlar həyata keçirməyə cəhd göstərən Ermənistan Silahlı Qüvvələri birdən birə 1 deyil, 2 ədəd (?) pilotsuz uçuş aparatı (PUA) bölmələrimizin üzərinə qaldırıldı ki, görsünlər bu tərəfdə vəziyyət nə yerdədir. Onlar aldıqları zərbəni yəqin ki, uzun müddət unutmayacaqlar. Düşmənin məkrli addımı vaxtında aşkar olunub və HHQ və HHM qoşunlarımızın əsgərləri hər iki pilotsuz təyyarəni vurub məhv ediblər".

Ü.Cəfərov deyir ki, görünür, bu ilin yanvar ayında Ermənistanın pilotsuz uçuş aparatının məhv edilməsi də bədnam qonşularımıza ciddi sığınmadı: "Xatırladım ki, təqribən elə bu ərazilərə yaxın yerdə, yanvarın sonlarında cəbhənin Ağdam istiqamətində Silahlı Qüvvələrimizin mövqələri üzərində Ermənistan SQ məxsus pilotsuz uçuş aparatı gündüz radələrində məhv edilmişdi. Adətən, pilotsuz uçuş aparatlarına o vaxt ehtiyac hiss edilir ki, qarşı tərəfdə real vəziyyəti öyrənmək lazım gəlir. İndi ermənilər düşünür ki, Azərbaycan ordusu ani hücumla keçib öz ərazilərini separatçılardan təmizləyəcək. Onsuz da bu hadisə olasıdır və ağılsız Ermənistan siyasi və hərbi rəhbərliyi bunu nə qədər tez anlasalar, bir o qədər yaxşı olar".

Hərbi ekspertin sözlərinə görə, münaqişənin həll edilməməsi və bu vəziyyətin daha da uzadılmasına yönəlmiş addımlar

ölkəmizi də sərt addımlar atmağa vadar edir: "Bunu başa düşmək çətin deyil və onsuz da nəyin bahasına olursa olsun biz öz ata-baba torpaqlarımızı geri qaytaracağıq. İstər Rusiya olmur, kim olursun. Onların bu erməni marionetkalarına zərər qədər də nə maddi, nə də mənəvi köməkləri onları bu acınacaqlı vəziyyətdən xilas edə bilməyəcək. İndi bəzi iri-ırdalı mətbuat və sosial şəbəkələrdə bu haqda çox ciddi və bəzən də bir az rişxəndə bənzəyən yazılar, şərhlər yazılır. İnsanları anlamaq olmur. Çünki 20 ildən artıqdır ki, biz səbir və dözümlü nümayiş etdirdik. Necə deyirlər, yetər artıq. Vəziyyəti stabilləşdirmək və Ermənistanı bir az ürək-dirək vermək üçün havadarlar "İsgəndər-M" raketlərinin İrəvana satılması ilə bağlı danışıqların aparıldığını döviyyəyə bu-

Çin həqiqətləri

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Uyğurların milli mücadiləsinə dini rəng qatmaq kimə lazımdır?

Son həftənin əsas xəbər başlıqlarından biri də uyğurlar oldu. Hətta o qədər ki, Suriya, İraq, Yəmən, Liviya, Mısırda terror və qanlı hadisələri belə arxa plana keçdi. "Müsləman uyğurlara Çin zülmü", "kommunist Çinin uyğurlara oruc yasağı" və sair başlıqlar altında foto və xəbərlər Türkiyə və Azərbaycan, eləcə də dünya mediasında geniş tirajlandı.

Əlbəttə, əksini iddia edənlər də oldu. Bəziləri bu hadisənin Çinə qarşı Qərbin yeni bölücülük silahı olduğunu və bu məqsədlə uyğur faktından istifadə etdiyini iddia etdilər. Hətta Çində müsəlmanlara zülm olunmadığı, hər kəsin öz inancını yaşadığını sübut edən fotolar paylaşıldı. Ancaq təbii ki, bu mövzuda mübahisələr hələ də sosial şəbəkələrdə davam edir.

Çin əleyhinə etirazlar isə artıq xeyli dərəcədə irəli gedərək nəzarətdən çıxır. İstanbulda Çin restoranına hücum ediblər, bir qrup gənc isə çinli hesab etdiyi koreyalı turistlərə hücum edərək döyüb. Hətta Bakıda da Çin səfirliyi qarşısında etiraz aksiyası təşkil olunub. Rəsmi Ankara isə uyğurlara qarşı baş verənlərlə bağlı Pekinə nota verib. Türkiyə və Azərbaycanla yanaşı dünyanın bir sıra ölkələrində, o cümlədən Yaponiyada uyğurlar Çinə etirazlarını bildirirlər.

Əslində indi hər kəsi düşündürən əsas sual bu aksiya və etirazlardan çox, Çində həqiqətən nə baş veriyidir. Əlbəttə, hər şeydən öncə bir faktdır ki, Sinsizyan Uyğur muxtar rayonu adlanan Sincan bölgəsi 1949-cu ildə Çin tərəfindən ilhaq olunub. Və təbii ki, hər kəsə aydındır ki, kommunist Çində digər xalqlardan olan insanlar kimi uyğurlar da bir sıra haqlardan, ən əsası isə azadlıq və müstəqillik haqqından məhrum edilib. Buna qarşı çıxanlar isə zor gücünə əzilir.

Zaman-zaman Çində uyğurların ayaqlanmaları olub və bu etirazlar Çin hökumət qüvvələri tərəfindən amansızlıqla yatırılıb. Sonuncu dəfə 2009-cu ildə Çində ciddi uyğur ayaqlanması olub və çoxlu sayda insan öldürülüb. Təbii ki, uyğurların məsələsi daha çox etnik məsələdir, yəni müsəlman amili ilə bağlı deyil.

Lakin birdən-birə Çində müsəlmanlara zülm olunması, dini qadağalar, inanclarına görə insanların işgəncəyə məruz qalması, hətta öldürülməsi ilə bağlı məlumatların yayılması istər-istəməz sual yaradır. Əcəba, nədən İslam amili qabardılır? Uyğurların milli mücadiləsinə din rəngi qatmaq kimin nəyine lazımdır? Çinə lazımdır? Əlbəttə, yox.

Çin hazırda müsəlman ölkələri ilə böyük ticarət və iqtisadi əlaqələrə malikdir, üstəlik Çinin özündə uyğurlardan başqa da müsəlman əhali var. Rəsmi ideologiyaya zidd olsa belə, Çin böyük bir müsəlman coğrafiyasını, ən əsası böyük bir bazarı qarşısına almaq, ondan imtina etmək istəməz.

Yeri gəlmişkən, Çində uyğurlara işgəncə adı ilə yayılan fotoların bir çoxunun saxta olduğu sübuta yetib. Bunu adi istifadəçilər də google proqramında axtarış verməklə öyrənə bilərlər. Bu fotoların bilərəkdən, yoxsa Çin hökumət orqanlarının həqiqi problemlərdən diqqəti yayındırmaq, saxta karlıq obrazı yaratmaq üçün yayıldığı aydın deyil. Amma bir şey dəqiqdir ki, ortada güclü təbliğat, informasiya müharibəsi gedir.

Məsələ ondadır ki, son illərdə iqtisadiyyatı sürətlə böyüyən Çin Yaxın Şərq və Şimali Afrikanın müsəlman ölkələrində ciddi iqtisadi yatırımlar qoyur. Afrikada və Asiyada Çin Qərb malları ilə rəqabətə girir. Hətta faktiki olaraq Amerikanın işğalında olan Əfqanıstanda belə Çin ciddi iqtisadi təsirini yarada bilib. Təbii ki, bu cür qara təbliğat Çinin bu ölkələrdəki iqtisadi layihələrinə böyük zərbə vuracaq (Türkiyədə nümunələrini qeyd elədik - K.R.), müsəlman ölkələrində Çinə, çinlilərə münasibət pisləşəcək, hansı ki, artıq bu baş verir.

Nəhayət, gözənilməz görünərsə də, Çinin uyğurlar yaşayan bölgəsində radikal dini qruplaşmaların hərəkatə keçməsi. Məlum olduğu kimi hazırda İŞİD və digər radikal qrupların tərkibində xeyli sayda uyğur türkləri var. Onların məhz uyğurlara olan Çin zülmünə qarşı savaşımaq üçün Sincana qayıtması haqqında artıq məlumatlar var. Bizcə, Çin və uyğurlarla bağlı xəbərlərə həm də global siyasət, dünya ölkələri arasında davam edən aşkar-gizli mübarizə kontekstində baxmaq lazımdır.

2015-ci ilin ilk 6 ayı əsas gəlirləri neftdən olan Azərbaycan üçün əsl sınaq dövrü oldu - neft bumu başlayandan ilk dəfədir ki, qiymətlər dünya bazarında bu qədər aşağı düşdü. Ancaq Azərbaycan neft pullarının "fontan vurduğu" dövrlərdə başladığı layihələri dayandırmadı.

Təkcə yanvar ayı ərzində dövlət başçısı İlham Əliyev hökumətə iki dəfə neftin aşağı qiymətləri daxilində atılacaq addımlarla bağlı mesajlar verdi. Az sonra isə bəlli oldu ki, Azərbaycanın təbii qaz təchizatı ilə bağlı durum təsəvvür olunduğu kimi deyil - ölkədə təbii qaz qıtlığı var. Son bilgilərə görə, ilin sonunda Azərbaycan sənaye müəssisələrinin ehtiyacı üçün Rusiyadan qaz almağı planlaşdırır.

"Caspian Boreel" Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şaban "Yeni Müsavat"a müsahibəsində deyir ki, Azərbaycanda neft bumu artıq tarixə çevrilir, perspektiv planlar təbii qazla bağlıdır.

- Azərbaycanın öz təbii qazını dünya bazarına çıxarması neft qədər siyasi və iqtisadi gəlirlər vəd edirmi?

- Yəni sualdan bunu aydınlaşdırmaq istəyirsiniz ki, Azərbaycanın "Şahdəniz" qazının işlədilməsi nəticəsində əldə edəcəyi gəlirlər "Azəri-Çıraq-Günəşli" yatağının işlənməsindən əldə edilən gəlirlərlə nə dərəcədə müqayisə oluna bilər və ikincisi, eğer müqayisə edilə bilən səviyyədə deyildirsə, bəlkə onun ölkəmizə gətirəcəyi siyasi dividendlər mövcuddur? Əvvəla, "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqları həqiqətən Azərbaycan üçün unikal imkan oldu. Postsovet məkanında, deyirdim ki, mənfəətlik baxımından xarici tərəfdaşlarla bu şərtlərlə bağlanan ikinci belə bir müqavilə olmayıb. Əlbəttə, onun ölkəyə gətirdiyi mənfəət baxımından digər ölkələrin analoji müqavilələri ilə təhlil etdikdən sonra bu nəticəyə gəlmək olur. 2015-ci il 1 iyun tarixinə Azərbaycan dövlətinin sırf mənfəət şəklində bu layihədən qazancı 113 milyard 330 milyon dollar olub. Bu həmin vəsaitlərdir ki, birbaşa Neft Fonduna daxil olur. Bundan əlavə, təqribən 21 milyard dollar vəsait dövlət büdcəsinə vergilər şəklində xarici neft şirkətləri və onların podratçı şirkətləri tərəfindən ödənilib. Ancaq bu da hələ hamısı deyil, çünki SOCAR-ın payı ayrıca hesablanır. İndiyədək "Azəri-Çıraq-Günəşli"dən 370 milyon ton neft hasil edilib. Bu yataqdan çıxarıla biləcək neft ehtiyatlarını SOCAR geoloqları 1 milyard ton həcmində qiymətləndirirlər. Hələ bu blokdan yaxın 20-25 ildə neftin dünya bazarında qiymətlərindən asılı olaraq daha 150-200 milyard dollarlıq mənfəət əldə etmək perspektivi var. Yəni bu baxımdan AÇG dünyada kapital qoyuluşunun mənfəətə görə nisbətində dəniz yataqları içərisində həqiqətən ad çıxaran layihələrindəndir, çünki indiyə qədər cəmi 38 milyard dollara qədər xərci olub. Məsələn, Xəzərdəki digər ən böyük neft yatağı sayılan "Kəşəğan" (Qazaxıstan) yatağının işlənməsinin I fazasına artıq 56 milyard vəsait xərclənib və

faktiki olaraq stabil neft hasilatı hələ də başlamayıb. İndi isə qaz gəlirlərimizə diqqət yetirək. "Şahdəniz" yatağı 1999-cu ilin iyununda açılıb. 2006-cı ilin sonunda hasilata başlanılıb və 2007-ci il iyul ayının 3-dən bu yataqdan Türkiyəyə stabil qaz ixracına başla-

zamanı rastlaşdıq: BOTAS şirkətinin minimum illik öhdəliyi 6,3 milyard kubmetr olsa da, o bəzən heç 4 milyard kubmetr belə götürməyə imkanı olmurdu. Düzdür, buna görə cərimə ödəyirdi, ancaq bununla məsələ bitmədi. "Şahdəniz-2" layihəsi isə kapitəlyönümlü layi-

sonunda bir neçə milyard kubmetrlik qaz idxalına başlayacağını deyib. Azərbaycanda təbii qaz qıtlığı var?

- Qaz olmağına var. Ancaq baxır yetərlidirmi? Bu, məsələnin bir tərəfidir. İkinci bir tərəfi odur ki, Rusiya tərəfi məsələyə öz prizmasından yanaşır

"Azərbaycanda neft bumu tarixə çevrilir"

İlham Şaban: "Yaxın 20-25 ildə neftin dünya bazarında qiymətlərindən asılı olaraq "Azəri-Çıraq-Günəşli"dən daha 150-200 milyard dollarlıq mənfəət götürmək perspektivi var"

nılıb. Yeni bu il artıq ixracın 8-ci ili tamam oldu. Nəticələrə nəzər salaq: 1 iyun tarixinə Dövlət Neft Fonduna "Şahdəniz" layihəsindən Azərbaycanın mənfəəti qismində daxilolmalar 2 milyard 278 milyon dollar olub. Bu ilin 5 ayında bu məbləğ cəmi 158,2 milyon dollar olub. Yeni qazdan gələn qazancımız görüldüyü kimi neftlə müqayisəedilməz dərəcədə aşağıdır. Məsələn, ötən il 500 milyondan bir qədər çox olmuşdu - bu hələ yaxşı nəticə idi. İndi azalmalar ona görədir ki, "Mərhələ-2" layihəsi icra olunmağa başlayıb və şirkətlərin kapital xərcləri çoxalıb, nəticədə dövlətin mənfəəti azalıb.

- Bəs 5 il sonra vəziyyət necə olacaq?

- Bu sual çoxlarını düşündürür. Çünki 2020-ci ildən sonra Azərbaycanın neft ixracı obyektiv səbəblərdən 2015-ci il göstəriciləri ilə müqayisədə təqribən 17-18% azalacaq. Bu itkini isə qaz ixracı ilə doldurmaq mümkün olacaqmı? Əlbəttə, "Şahdəniz-2" üzrə 2021-ci ildə artıq layihə gücünə, yeni ildə 16 milyard qaz ixracına çatmaq planlaşdırılıb. Ancaq bu o zaman baş verə bilər ki, Türkiyədə və Avropadakı istehlakçılar tam miqdarda qaz alsınlar. Praktikiada isə heç də hər zaman belə olmur - 10%-dək xəta hətta normal hesab edilir. Biz belə halla "Şahdəniz-1" layihəsinin ixracı

hədir: onun reallaşması üçün infrastruktur xərclərsiz 28 milyarda yaxın sərmayə xərclənəcək. Təbii ki, qaz ixrac edildikdə ilkin mərhələdə əsas gəlirlər şirkətlərin yatırımlarının ödənməsinə yönəldiləcək. Ona görə də ilk beşillikdə "Şahdəniz-2"-dən Neft Fonduna hansısa gözəçarpacaq gəlirlərin gəlməsi proqnoz edilmir. Ancaq sonradan, təbii ki, olacaq. Amma hər şey yenə də qiymətlərə bağlı amillərdən asılı olacaq.

- Bəs, hansısa bir rəqəm ehtimal edə bilməzsiniz?

- Ümumiyyətlə, proqnoz etmək mümkündür. "Şahdəniz-2"-də ümidverici bir amil var ki, bu layihə çərçivəsində ildə təqribən 3,7 milyon ton kondensat hasilatı planlaşdırılıb. Yeni neftin orta qiyməti 100 dollar olarsa, təkcə kondensat ixracından gəlir 3 milyard dollar civarında olar. Qaz satışından əldə edilən gəlir isə orta ixrac qiyməti 1000 kub metr 350 dollar olarsa, ildə konsorsiuma 5,6 milyard dollar gəlir deməkdir. Ancaq qarşıdırmanın, bu - Azərbaycanın mənfəəti deyil, ümumi gəlirdir ki, sonradan xərclər çıxıldıqdan sonra bölünmə prosesi başlanacaq. Qiymətlərdən asılı olaraq gəlirlər dəyişəcək.

- Azərbaycanın Rusiyadan qaz idxalı məsələsi nə yerdədir? "Qazprom" rəhbəri bu yaxınlarda Azərbaycana ilin

axı: milyon kubmetri milyard kimi də təqdim edə bilər. Azərbaycan Rusiyadan qaz idxalını 2006-cı il dekabrın sonunda dayandırdı - faktiki olaraq "Şahdəniz" yatağında qaz hasilatının başlanması ilə. Ona qədər düz 6 il Azərbaycan Rusiyadan qaz idxal etmişdi. SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti Xoşbəxt Yusifzadənin Caspian Oil & Gas-2015 konfransında açıqlamasına görə, 2015-ci il 1 iyun tarixinə "Şahdəniz" yatağından 62 milyard kubmetr qaz hasil edilib ki, bunun da 34 milyard kubmetri Türkiyəyə, 4,6 milyard kubmetri Gürcüstana ixrac edilib. Yeni "Mərhələ-1" layihəsi üzrə hasil edilən qazın 62,3%-i ixracca yönəldilib, 37,7%-i isə Azərbaycanın daxili bazarına. Görürsünüzmü, Azərbaycan bu illər ərzində faktiki olaraq məhz "Şahdəniz-1" layihəsinin bəhrəsi sayəsində Rusiyadan qaz almırdı. Çünki SOCAR-ın "Azneft" İstehsalat Birliyi özü cəmi 6,8 milyard kubmetr qaz istehsal edir. Statistika Komitəsinin məlumatına görə, təqribən 900 milyon kubmetrə yaxın qaz itkisi var. SOCAR ötən il AÇG-dən 2,7 milyard kubmetr səmt qazı alıb. Azərbaycan həm də Gürcüstana 1,5 milyard kubmetrə yaxın qaz ixrac edir. Bir tərəfdən də ancaq qazla işləyən AzMeCo kimi yeni sənaye müəssisəsi fəaliyyətini genişləndirir. Hazırda o, böyük həcmədə qaz istehlak etmir, ancaq gələn ildən həmin həcmələri artırması mümkündür.

- Azərbaycanın Rusiyadan yeni qaz əslihlığı uzun müddət davam edə bilirmi?

- İndi SOCAR "Ümid" yatağı və "Babək" strukturu üzrə beynəlxalq tender elan edib. Məndə olan məlumata görə, 12 şirkət bu tenderdə iştirak edir. Düşünürəm ki, onların nəticəsi olaraq SOCAR-la rəqabətə ortaya qoyularsa və yeni müqavilə imzalanarsa, "Ümid" yatağından qaz hasilatının artırılması çox çəkməz. "Babək" strukturu isə daha mürəkkəbdir və kəşfiyyat işlərinə ehtiyac var.

□ AYGÜN MURADXANLI

Bazar günü Yunanıstanda hökumətin beynəlxalq kreditorlara olan borcları ilə əlaqədar referendum keçirilib. "Associated Press"-in verdiyi məlumata görə, ötən gün səsvermə ilə əlaqədar hökumət səviyyəsində iclaslar axşam saatlarına qədər davam edib. Hazırda iqtidarda olan Siriza Partiyasının nümayəndələri referendumun nəticəsindən asılı olaraq atılacaq addımları müzakirə ediblər.

Referendumun nəticəsində "hə" səsleri çoxluq təşkil edərsə, hökumət AB və beynəlxalq maliyyə qurumlarının islahat paketini qəbul etməli olacaq. Bu isə Yunanıstanın iri dövlət şirkətlərinin özəlləşdirilməsi, hökumətin bir sıra güzəştlərə getməsi deməkdir. Ancaq hazırkı solçu hökumət buna qarşıdır və baş nazir Tsipras nəticələr hökumətin mövqeyinin əksinə çıxsa, istefa verəcəyini deyib.

Avropanın bir sıra ölkələrində, eyni zamanda, Türkiyə və Portuqaliyada yunan xalqına dəstək nümayişləri keçirilib. Portuqaliyanın paytaxtı Lissabonda da, həmçinin, fəallar Yunanıstanın baş naziri Aleksis Tsiprasa dəstəklərini ifadə ediblər.

Yunanıstan böhranlı vəziyyətdən çıxması üçün Beynəlxalq Valyuta Fondu, Avropa Mərkəzi Bankı və Avropa Birliyinə olan borclarını ödəməli və 2018-ci ilə qədər 56 milyard dollar məbləğində yeni kredit müqaviləsi bağlamalıdır.

Yunanıstan

"Üçün çətin sınaq"

Politoloq Toğrul İsmayılın fikrincə, 5 iyun referendumunun arxasınca yeni seçkilər gələ bilər

Politoloq Toğrul İsmayılın fikrincə, Yunanıstanda böhranın dərinləşməsi Avropa Birliyinə ciddi zərbə olmayacaqdır. Ekspertin fikrincə, nəticələrdən asılı olaraq Yunanıstan yeni seçkilərə gedə bilər: "Yunanıstan böyük iqtisadiyyata malik ölkə deyil. AB-dəki yeri və payına baxdıqda bunu görmək olar. Düşünürəm ki, Yunanıstanda böhranın bu cür dərinləşməsinə yeni hökumətin də rolu az deyil. Və yu-

nan xalqı referendumda "hə" deyərsə, növbədənən seçkilərin keçirilməsi lazım gələ bilər. Ancaq görünən odur ki, Yunanıstan böhranı bu referendumla başa çatmayacaqdır, çünki sorğulara görə, "hə" və "yox" səsleri arasında məsafə çox yaxındır. Yunanıstanın yeganə probleminin daxili siyasət və ictimai fəaliyyətlər olduğunu iddia edənlərin sayı az olmasa da, bir çox mütəxəssis Avropa Birliyi ölkələri və BVF kimi kreditorların da böhranın bu nöqtəyə gəlməsində pay sahibi olduğunu düşünür. Kreditorların böhran baş verdiyi zaman birbaşa həll yolları tapma mövzusunda gecikdiyini ifadə edən bir sıra analitiklərə görə, Avropa ölkələri ola biləcək böhranların maliyyə sistem üzərindəki təsirlərini azaldaraq, Yunanıstan ziddiyyətlərini görməzdən gəldilər".

Yunanıstanın olduqca mürəkkəb bir böhranla qarşı-qarşıya qaldığını söyləyən ekspertin fikrincə, 5 iyun referendumundan çıxan nəticələr ciddi təsirləri olan bir qərara səbəb ola bilər: "Səsvermənin nəticəsindən müstəqil olaraq Aralıq dənizi ölkəsini ciddi mənada çətin günlər gözləyir, amma burada bir nöqtə var, o da Yunanıstanın yeni bir başlanğıca ehtiyacı olduğu. Ancaq bu başlanğıcın necə reallaşacağı mövzusunda kimse qəti bir uzaqgörənliyə sahib görünmür. Almaniya və Avro Bölgəsinin digər ölkələri çətin keçən müzakirələrdən sonra Yunanıstanda bu gün baş tutaq referendumda "bəli" çıxdığı halda belə ölkədə siyasi çalxalanmanın artmasını gözləyir və buna hazırlaşır".

T.İsmayıl deyir ki, hazırkı hökumət də indi əvvəlki aylara nisbətə dəstəyini itirib və bu da referendumun nəticələrinə, eləcə də təkrar seçkiyə gətirməyə səbəb ola bilər: "Yanvar ayında 36,3 faiz səs alan Siriza lideri Aleksis Tsiprasdan əsas gözlənti kreditorların ağır şərtlərinə son qoyması, Yunanıstan iqtisadiyyatını daha

yaxşı şərtlər altında bərpa etməsi idi. Apreldə edilən ictimaiyyət yoxlamaları, Tsiprasa ölkə daxilində dəstəyin 70 faizə çatdığını göstərirdi. Lakin sonu gəlməyən danışıqlar dəstəçilərinin bir qismini bezdirdi. İyunun 27-də hökumətin referendum qərarını Tsiprasa olan dəstəyi daha da aşağı saldı. Yunanıstan baş naziri özü isə referendumdan "bəli" nəticəsi çıxacağı təqdirdə istefa verəcəyini açıqladı. "Xeyr" çıxarsa, bir müddət daha vəzifədə qalacaq, danışıqlara davam edəcək və bəlkə də erkən seçkiyə gedəcək.

AB-BVF qurtarma paketinə xalq oylamasından "bəli" çıxarsa, Yunanıstan, AB və BVF ilə daha qatı şərtlər ehtiva edən yeni bir protokol imzalayacaqdır. Bu, Yunanıstanı daha dərin bir iqtisadi durğunluğa sürüyə bilər. Ölkəyə illik 18 milyard dollar gətirən turizm sektoru zəifləyə bilər. Təqaüdü maaşları daha da düşə bilər".

T.İsmayıl deyir ki, Siriza hökuməti referendumda "xeyr" nəticəsinin çıxmasını istəyir. Ancaq solçu hökumət çıxacağı hər cür nəticəyə hörmət edəcəyini söyləyir. Yunan siyasət mütəxəssisləri referendumda "xeyr" çıxacağı təqdirdə baş nazir Tsiprasın istefa edib erkən seçki çağırışı edəcəyini söyləyir: "Eyni zamanda milli hökumət ideyası da gündəmə gəlib. Belə ki, referendumda "bəli" çıxarsa və Tsipras istefa edərsə, ölkə prezidenti müxalif siyasi partiyalardan birlik hökuməti qurmasını istəyə bilər. Avroda qalma tərəfdarı mərkəzdəki Potami ilə mərkəz-sol PASOK mühafizəkar Yeni Demokratiya Partiyası ilə birlik hökumətini qurub, təşviq paketiyə gələn yeni kəmərsıxma tədbirlərini tətbiq davam edə bilər".

Bəs referendumdan "xeyr" nəticəsi çıxsa nə olacaq? T.İsmayıl deyir ki, hökumət bu nəticə olacağı təqdirdə kreditorlarla daha yaxşı anlaşma biləcəyini düşünür: "Görünən odur ki, elə hökumətin də istəyi bu. Tsipras xalqdan gələcək belə bir dəstəyin hökumətin Yunanıstana kredit verən təşkilatlara qarşı masada əlini gücləndirəcəyini düşünür.

Ancaq ola biləcək bir "xeyr" nəticəsi Afaninın bundan sonra kreditorlardan bir daha pul ala bilməyəcəyi mənasına gələ bilər. Bundan sonra isə Yunanıstanın avrodan çıxması söz mövzusu ola bilər".

Rusiya Saakaşviliyə sui-qəsd edə bilər

Elxan Şahinoğlu: "O, Ukraynanın ikinci əsas fiquruna çevrilib..."

Odessa vilayətinin qubernatoru Mixail Saakaşvili korrupsiyaya qarşı sərt mübarizəsi ilə tez-tez gündəmə gəlir. Vəzifəyə təyin olunduqdan dərhal sonra korrupsiyaya qarşınmış məmurlara, oliqarxlara qarşı savaşa açan yeni qubernator sərt addımları ilə məşhurlaşdı.

Saakaşvili bildirib ki, məmurların fəaliyyətinə nəzarət üçün İctimai Komitə yaradılacaq. Son olaraq 2 milli zabiti rüşvət alarkən həbs olunub, ondan əvvəl isə 20 məmur işdən qovulub. Ancaq sərt addımlara və Ukrayna prezidentinin dəstəyinə baxmayaraq Odessada hələ də bütün dövlət qurumları Saakaşvili ilə əməkdaşlıq etmir. Məsələn, məlum olub ki, Ukrayna Təhlükəsizlik Xidməti ilə əməkdaşlıq hələ də qurulmayıb. Bu isə onu göstərir ki, ölkənin köhnə məmur aparatı hələ də yeni hökumətə müqavimət göstərir, antikorrupsiya tədbirlərinə mane olmağa çalışır. Odessa hələ sovet illərindən cinayətkar qrupların kök saldığı bölgələrdən biri hesab olunurdu və burda "temizlik" Saakaşvili üçün o qədər də asan olmayacaqdır.

Siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu deyir ki, Saakaşvilinin özü hazırda böyük təhlükə altındadır. Odessanın yeni qubernatorunun ciddi işlər gördüyünü qeyd edən ekspertin fikrincə, populyarlığı Saakaşvili üçün risk daşıyır: "Çünki onun Odessa qubernatoru təyin olunduğu gündən atdığı addımlar Ukrayna və dünyada populyarlığı qazanıb. Saakaşvili faktiki, Ukrayna prezidenti Pyotr Poroshenkonda bacarmadığı işi görür. Saakaşvilinin iki çıxışı ilə bağlı video görüntü internetdə populyardır. Birinci görüntüdə Saakaşvili Odessa prokurorunu biznesmenlərə mənə yaratmamağı tələb edir, faktlarla məmurları ifşa edir. İkinci görüntüdə isə Saakaşvili Kiyevdə hava nəqliyyatına məsul olan şəxsləri tənqid edir, onların inhisarçılığının və qiymət artımının arxasında korrupsiyanın dayandığını şəxsən üzlərinə deyir. Odessada korrupsiyaya qarşı mübarizə elan edən Saakaşvilinin idarəetməyə gəncələri cəlb etməsi də diqqəti çəkir".

E.Şahinoğlunun fikrincə, Odessada islahatlar uğur qazanarsa bunun bütünlüklə Ukrayna miqyasına yayılması ehtimalı artacaq: "Məsələn, Saakaşvilinin təklifi ilə Ukraynanın daxili işlər nazirinin müavini Yekaterina Zquladze öz sahəsində ciddi islahatlara başlayıb. Artıq Kiyev polisində Gürcüstan polisi kimi səlahiyyətləri artırılıb və maaşları qaldırılıb. Məqsəd polisdəki rüşvət ortadan qaldırmaqdır. Birçə Saakaşvilinin təklifi ilə Ukrayna səhiyyə naziri təyin olunan gürcü Aleksandr Kvitashvili islahatlarda uğursuz oldu. Ancaq bu məsələdə də Saakaşvili həlledici rol oynadı. O Kvitashviliyə istefa ərizəsi yazmağa təklif etdi və bunu belə əsaslandırdı ki, səhiyyə naziri islahatlar aparmaq və səhiyyədə korrupsiyanın kökünü yox etmək üçün aqressiv siyasət aparmadı. Kvitashvili Saakaşvilini sözümdən çıxdı. Bu faktın özü də Saakaşvilinin sözünün eşidildiyini sübut edir".

Ekspert hesab edir ki, Saakaşvili çox böyük işlər görür və təbii ki, bu işlərdən razı olanlarla yanaşı olmayanlar da var. Hətta tərribatlar da qaçılmazdır: "Deyərdim ki, Saakaşvili prezident Poroshenkodan sonra Ukraynanın ikinci əsas fiquruna çevrilib. Saakaşvili İman şəhəri olan Odessanı inkişaf adasına çevirərsə, bu, Kremli xeyli qəzəbləndirəcək və bu halda Moskvanın Gürcüstanın keçmiş prezidentini durdurmaq üçün istənilən təribata əl atacağı istisna deyil. Bu gizli şəkildə Odessa sakinlərini itaətsizliyə sürükləməkdən tutmuş terrora dəstək verməyə qədər uzana bilər. Təsadüfi deyil ki, gecələr yenə Odessada naməlum şəxslər partlayışlar törədirlər. Ancaq Saakaşvili hadisələrin bu istiqamətdə inkişafına da hazırdır. O hətta terrorun ağır fəsadlarını öz xeyrinə çevirmək iqtidarındadır. Məsələn, bir neçə gün öncə Odessa kafelərinin birində törədilən partlayışa cavab olaraq Saakaşvili sakinləri həmin kafeyə onunla birgə kofe içməyə dəvət etdi. Saakaşvili son dərəcə ehtiyatlı olmalıdır. Vaxtilə Gürcüstanda da ona qarşı təribat törətdilər. Əgər Gürcüstanda parlament və prezident seçkisi öncəsi həbsxanadan məlum işgəncə halları baş verməsəydi və bu hallar televiziya yayınlanmasaydı Saakaşvilinin həm partiyası, həm də varisi bu gün ölkəsində iqtidarda idi. Moskva-daki "ssenaristlər" bənzər olayı Odessada da təkrarlamaq bilər. Buna görə də Saakaşvili Odessada yalnız özünün deyil, komandasının qərarlarına və fəaliyyətinə də ciddi nəzarət etməlidir".

Ermənistanın əleyhinə, Azərbaycanın lehinə casusluğa görə 5 il həbs

Güneyli fəal, yazıçı Nağı Əhməd Azər Müqəddəm 5 illik həbs cəzasını çəkmək üçün zindana salınıb. O, iyunun 23-də həbs edilsə də, xəbər yenincə yayılıb. Azərbaycanlı fəal Təbriz İnkilab Məhkəməsinin 3-cü şöbəsi tərəfindən 5 il həbs cəzasına məhkum edilib və 10 il müddətinə Azərbaycan Respublikasına səfər etməkdən məhrum olunub.

Günəz.TV bu barədə GAMAC-ın rəsmi saytına istinadən məlumat yayıb. Hakimın elan etdiyi hökmə əsasən azərbaycanlı fəal "İranda Ermənistanın əleyhinə və Azərbaycan Cümhuriyyətinin lehinə casusluq etmək"də ittiham olunub. Fəal Azərbaycanda bir sıra ədəbi tədbirlərdə iştirak etdiyinə görə belə bir ittihamla üzvləşib. Əhməd Azər 2009-cu il aprelin 4-də yaxalanıb və 46 gün saxlandıqdan sonra 150 milyon türmenlik mülki vəsiqə qarşılığında Təbriz zindanından sərbəst buraxılıb.

Azərbaycanlı yazıçının məhkəmə iclası qapalı keçirilib və saxlanıldığı müddətdə vəkil tutmaq haqqında məhrum edilib. Əhməd Azər fəaliyyəti dayandırılmış "Şəmsi Təbriz" həftəlik dergisinin yazıçılar heyətinin üzvü olub. Azərbaycanlı yazıçının fars dilində "Türk dili və Azərbaycan tarixi", "Sultan Məhəmməd və Təbrizin miniatür məktəbi" və "Məşrutçuluq hadisələri" və türk dilində bir neçə kitab yazıb və tərcümə edib.

Bu, güneyli hərəkatçılara qarşı ilk belə ağır ittiham deyil. Bundan əvvəl də dəfələrlə azərbaycanlı fəallar Bakıya gəlib-qayıtdıqdan sonra sorğu-suala çəkilib və onların bir çoxu ağır cəzalara məruz qoyulub. Ancaq İran hakimiyyəti artıq "Ermənistanın əleyhinə" fəaliyyətdə suçlamalara da başlayıb ki, bu da Tehranın işğalçı Ermənistanı açıq dəstəyinin nümayişidir. Görək rəsmi Bakı bu kimi faktlara hansısa formada reaksiya verəcəkmizi?

□ Cavid TURAN

□ KƏNAN

□ KƏNAN

Broyler toyuqları halaldır mı?

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri: "Bu toyuqlar GMO komponentlər olan yemlə qidalandıqı üçün haram sayılır..."

Standartlaşdırma Komitəsi halal olan və olmayan qidaların siyahısını açıqlayıb. Halal olan qidaların sırasında yer alan ot məhsullarında heyvanın kəsimi zamanı Allahın adının anılmasının və həmin heyvanın halal yemlərlə qidalanmasının vacibliyi vurğulanıb. Bunların əksi olarsa, həmin heyvanın əti halal hesab edilmir.

Buradan bir sual ortaya çıxır. Bəs bizim yediyimiz broyler toyuqları necə, halaldır mı?

Mətbəximizə, süfrəmizə, qida rasionumuza daxil olmuş bu təmandan hələlik tamam imtina edə bilmirik. Broylər toyuqlarının kənd toyuqlarından böyük olması onun ərşəyə gətirilməsində təbii qidalardan istifadə edilmədiyini haqda fikirlər yaradır. Çünki quşların öz təbii böyümə müddəti var və onlar təbii yemlərlə, yeni arpa, buğda, darı, ot, soxulcan və sairə ilə qidalanmalıdır.

Ancaq təəssüflər olsun ki, bu gün Azərbaycanda fəaliyyət göstərən broyler şirkətləri toyuqların tez böyüməsi və şiş olması üçün onları mənşeyi bilinməyən yemlə, hətta GMO tərkibli yemlərlə qidalandırır, yaxud yemə hormonal preparatlar qatır. Buradan da belə qənaətə gəlmək olar ki, mənşeyi bilinməyən qidalarla yemlənən broyler toyuqları halal deyil.

Kənd toyuğu ilə broyler toyuğunun fərqi onun sümüyünə baxanda belə bilmək mümkündür. Belə ki, kənd toyuğunun sümüyü ağ və bərk olur. Broylər toyuğunun sümüyü isə tez sınır və rəngi tünd olur. Təbii yolla toyuğun böyüməsinə 12-16 həftə vaxt tələb olunur, broyler toyuqları isə 5 həftə ərzində 1 kilodan çox çəkiyə sahib olurlar. Bu zaman toyuqlar dayanmadan yemlənilir və demək olar ki, fəaliyyətsiz bəslənilirlər. Bu xüsusiyyət etik istiqamət üçün çox əlverişlidir. Toyuqlar kəsilən kimi - 20 dərəcədə dondurulur. Buna şoklama deyilir. Bu zaman heç bir keyfiyyət fərqi baş vermir. Bir sıra Rusiya və Türkiyə mənbələrinin yazdığına görə, broyler toyuqlarının yemində antibiotik və hormonal preparatların qatılması onların ətlənməsinə və müxtəlif xəstəliklərdən müdafiə olunmasına xidmət edir.

Bəs broyler toyuqlarının qidalandıqı yemlərin mənşeyi, halal olub olmamasını bilmək üçün hər hansısa monitorinqlər aparılır mı?

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov broyler toyuqlarının GMO yemlə qidalandıqı üçün halal hesab edilmədiyini dedi: "Azad İstehlakçılar Birliyinin bir neçə il əvvəl apardığı tədqiqat göstərir ki, broyler toyuqlarını Genetik Modifikasiya Olunmuş komponentlər olan yemlə qidalanır. Halal standartlarında GMO komponenti haram hesab olunur. Azad İstehlakçılar Birliyi bir azda dərinə gedərək müəyyən edib ki, ümumiyyətlə islam bankçılığı ilə maliyyələşməyən, faiz krediti ilə maliyyələşən mallar heç də halal deyil. Bu halal standartlar nəzərə alınmayıb. Düşünürük ki, bu amillər nəzərə alınmalıdır. Toyuqların inkişafı üçün onlara müxtəlif dərmanlar, qatqılar verilir. Bunların da mənşeyi məlum deyil. Ona görə gərək o broylerin hamısı incələnsin. Yalnız bundan sonra onlara halal demək olar".

E.Hüseynov Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün broylerin bu cərgəyə aid olduğunu bildirdi: "Mən bununla bağlı xarici ölkələrə dəvət almışam. Yaxın vaxtlarda müsəlman ölkələrində halal broyler əti istehsal edən müəssisələrə baş çəkəcəyəm. Bundan sonra fikrimi qətiləşdirəcəyəm".

□ Günel MANAFLI

Şəmkirdə idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərləri icra başçısı Alimpaşa Məmmədovun iclasbazlığından beziblər. İcra başçısı, demək olar ki, hər gün iclas keçirir. İclaslarda Məmmədov saatlarla danışır, vədlər verir, sözdə görüləcək işləri bəh-bəhlə rəhbər işçilərə təqdim edir. Reallıq isə başqadır və bu haqda məlumat verəcəyik.

Başçı iclas keçirdiyi saatlarda isə vətəndaşlar saatlarla rəhbər işçilərin qapısı ağzında onların işə gələcəyi ümidi ilə gözləyirlər. Rəhbər işçilər isə iclaslardan sonra iş yerlərinə çatınca görüləcək işləri birə-beş artır, vətəndaşları qəbul etməyə vaxtları qalmır. Təbii ki, bu da vətəndaşların haqlı narazılığına səbəb olur.

Rayondakı qaynağımız A.Məmmədovun iclasbazlığının, saatlarla danışmaq xobbisinin keçmiş sənəti ilə bağlı olduğunu deyib. Məlum olar ki, vəzifə pillələrinə qədəm qoyana qədər o, tamada olub. Onun saatlarla yorul-

Alimpaşa Məmmədov

madan danışmasının səbəbi də budur. Salyandan olan Məmmədovun ulduzu bir toy məclisində musiqiyə xüsusi həvəsi olan vəzifə sahibi ilə görüşündən sonra parlayıb. Tamadalıqı ilə yanaşı, ifaçılıqı da olan icra başçısını yəninə çağıran vəzifə sahibi onunla söhbət edib. A.Məmmədov isə fürsəti fəvri verməyib, ondan iş istəyib. Həmin toy şənliyində iştirak edən vergilər naziri Fazil Məmmədova tamadanın iş məsələsinin həll olunması tapşırılıb. Beləcə, A.Məmmədov vergilər sisteminə ilk addımlarını atmağa başlayıb.

Onun vergilər nazirinin inamını qazanmasının da maraqlı tarixçəsi var və maraqlıdır ki, bu dəfə də məsələ bir toy məclisində baş tutub. Qaynağımız deyir ki, nazirin dəvətli olduğu toyda iştirak edən A.Məmmədov təsadüfən nazirlə rəqs meydançasında üz-üzə gəlib. Nazirlə bir neçə dəqiqə üz-üzə oynayan A.Məmmədov masa arxasına döndəndən sonra kövrəlib. Ətrafdakılar bunun səbəbini soruşanda deyib ki, F.Məmmədovla rəqs etmək onun üçün şərəfdir və buna görə kövrəlib. Məsələ vergilər nazirinə çatdırıldıqdan sonra F.Məmmədov kövrələn işçisinin ona sadiq biri olması qənaətinə gəlib və beləcə A.Məmmədovun vəzifə pillələrində başgicəlləndirən yüksəlişi başlayıb. A.Məmmədov nazirin "vuran əli"ne çevrilib.

Hazırda vergilər naziri illər öncə atdığı addıma görə peşmandır. A.Məmmədov Şəmkirdə özünü və onun təyinatında rolunu naziri nüfuzdan salıb. A.Məmmədovun nazir və onun ətrafı ilə, xüsusən də nazirlə qohumluq əlaqələrində olan icra

Şəmkirin icra başçısı rayonu qarışdırıb

Alimpaşa Məmmədovun tamadalıqdan başlayan yolunun sonu görünür; Vergilər Nazirliyi kadrının "vurulmasına" etiraz etməyəcək...

başçılarından biri ilə münasibətləri pisləşib. A.Məmmədovun Şəmkirə başçı təyinatından sonra bir-birinin ardınca yol verdiyi "çp"lər onu gözəndirib. Vergilər nazirinin bir vaxtlar inandığı kadrına hazırda inamı yox səviyyəsindədir...

duğu qayda yeni polis rəisi tərəfindən aradan qaldırılıb. Rəisin təkidindən sonra prokuror və digərləri də sədarətdə əyləşiblər.

Bu gün də Şəmkir İcra Hakimiyyətinin saytında A.Məmmədovun polis rəisi dəyişdirilənə qədər sədarətdə tək əyləşdiyi

Əlbəttə ki, C.Əmirovun bütün bu addımlarından vergilər naziri xəbərsiz deyil. Nazirin 1-ci müavinin qardaşının nazirin kadrına qarşı addımlarına "yaşıl işıq" yandırılmasaydı, bu addımlar atılmazdı.

Fazil Məmmədov

Qaynağımız deyir ki, A.Məmmədovun rayon idarə və təşkilatlarının rəhbərliyi ilə münasibətləri də gərgindir. Başçının iclasbazlığı ilə yanaşı, tabe idarə və təşkilat rəhbərlərinə münasibəti, onlara yuxarıdan aşağıya baxması 210 min əhalisi olan Şəmkir rayonunun idarəçiliyində problemlər yaradıb. Hazırda rayonda icra başçısından qaynaqlanan gərginlik hökm sürür.

Müdafiə nazirinin Şəmkirə səfəri zamanı A.Məmmədova yerini göstərməsi, hərbi hissəyə bitişik kafenin sökülməsinə görə ona əl qaldırması, ardından isə polis rəisi ilə qovğası başçının yuxarılarda olan dayaqlarının itirilməsinə səbəb olub.

Şəmkirdə A.Məmmədovun polis rəisi Cəmil Əmirovla qovğası geniş müzakirə olunan mövzularındadır. C.Əmirov bu vəzifəyə 2015-ci ilin mayında təyinat alıb. Buna qədər o, Oğuz Polis Şöbəsinin rəisi postunu tutub. C.Əmirov vergilər naziri Fazil Məmmədovun 1-ci müavinini Natiq Əmirovu qardaşdır. C.Əmirov vəzifəyə təyinatından dərhal sonra A.Məmmədovla toqquşub. Belə ki, polis rəisinin təqdimatından sonra A.Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən ilk iclasda sədarətdə yalnız başçının oturması qaydasının olduğunu öyrənən polis rəisi buna etiraz edib. Deyib ki, rayonu rəhbər şəxsləri - polis rəisi, prokuror, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin müvafiq şöbəsinin rəisi də icra başçısı ilə yanaşı sədarətdə əyləşməlidirlər. A.Məmmədov isə sədarətdə yalnız özünün oturacağına israr edib. Sonda polis rəisinin dediyi kimi olub, A.Məmmədovun Şəmkirə başçı təyinatından sonra qoy-

görünən fotoları yer alıb. Məsələn, 2015-ci il aprel 9-da Şəmkir şəhər Əhməd Cavad adına Mədəniyyət Mərkəzində Alimpaşa Məmmədovun başçılığı ilə iclas keçirilib. İclasda rayon İcra Aparatının məsul işçiləri, idarə, müəssisə, təşkilat rəhbərləri və nümayəndələr iştirak ediblər. İclasdan çəkilən və Şəmkir İcra Hakimiyyətinin saytında yer alan fotodan görünür ki, icra başçısı sədarətdə tək oturub.

Saytda polis rəisinin təyinatından sonra - 12 iyun 2015-ci ildə Alimpaşa Məmmədovun başçılığı ilə vətəndaşların qəbulu haqda məlumat yerləşdirilib. Həmin məlumatda qeyd olunur ki, qəbulda rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının məsul işçiləri, hüquq mühafizə orqanları, aidiyyəti idarə, təşkilat, xidmət sahələrinin rəhbərləri, İnzibati Ərazi Dairələri üzrə nümayəndələr və bələdiyyə sədriləri iştirak ediblər. Məlumat əlavə olunan fotolarda isə polis rəisinin əli üzündə olan pozadadır. Fotonun təsadüfən seçildiyini söyləmək çətinidir. Çünki C.Əmirovun təyinatından sonra İcra Hakimiyyətinin saytında onun da iştirak etdiyi tədbirlərdən fotolar sırasında onun normal bir fotosu yerləşdirilməyib. Bunu A.Məmmədovun polis rəisinə qarşı hikkəsinin təzahürü hesab edənlər də var.

Qaynağımız deyib ki, C.Əmirovun rəis təyinatından sonra icra başçısının yol polislərinin müşayiəti ilə işə gəlib-gətməsi qaydası da ləğv olunub. A.Məmmədovun kortejindəki maşınlarda xüsusi siqnallar da sökülüb. Polis rəisi Məmmədovun maşınlarında xüsusi siqnalların olmasının qanunla yasaqlandığını söyləyərək, həmin siqnalları sökdürüb.

Qeyd edək ki, C.Əmirovdan əvvəl bu postu hazırda Baş Narkotiklərle Mübarizə İdarəsi rəisinin müavini olan Şükür Mehdiyev tutub. 2015-ci ilin əvvəlində Şəmkir Polis Şöbəsinin rəisi olan Ş.Mehdiyevin təqaüd yaş çatıb. Lakin DİN rəhbərliyi peşəkar rəisi tutduğu postdan uzaqlaşdırmayıb, ona daha 1 il müddətinə etimad göstərilib. Lakin icra başçısı A.Məmmədovun təkidindən sonra DİN rəhbərliyi Şəmkirin polis rəisi ilə bağlı qərarına bir daha baxıb və Mehdiyev vəzifəsindən azad olunub. Onun əvəzinə C.Əmirov Şəmkir RPS-nin rəisi postuna təyinat alıb.

Yada sallaq ki, bu il mayın 15-də Şəmkir Dövlət Yol Polisi İdarəsinin əməkdaşlarının rayon ərazisində "avtoş"luq edən şəxsi saxlamaları haqda məlumat yayılmışdı. Məlum olmuşdu ki, özünü saymazıyana aparən sürücü Asif Sakit oğlu Əliyevdir. O, özünü Alimpaşa Məmmədovun xanım müavinini Sona Əliyevanın qardaşı kimi təqdim edərək sərbəst buraxılmasını tələb etmişdi. Məsələyə A.Məmmədov qarışsa da, xanım müavinin qardaşını azad etdirə bilməmişdi. Məsələ böyüyüb iş Prezident Administrasiyasından rayonun kordinatorluğunu həyata keçirən şəxsin qarışması ilə sonlanmışdı. Şəmkir Rayon Məhkəməsinə aparılan A.Əliyev barədə isə inzibati qaydada 3 sutka həbs qərarı çıxarılmışdı.

Rayonda nüfuzunu itirən A.Məmmədovun müavinlərindən yalnız S.Əliyevə ilə hesablaşması da müzakirə olunan mövzulardandır...

Mövzuya qayıdacağıq.

□ E.HÜSEYNOV

Mərkəzi Bank kredit borclarının statistikasını açıqlayıb. 2015-ci ilin mayın 1-nə olan məlumata görə, Azərbaycanda 2 milyon 414 min 122 nəfər kredit götürən şəxs, yəni borc alan var. Mərkəzləşdirilmiş Kredit Reyestri Xidmətinin məlumatına görə, bu isə ümumi əhalinin 26 faizini təşkil edir. Onların böyük bir hissəsi - 2 milyon 381 min 592 nəfəri fiziki şəxslər, yəni istehlakçılardır. Digər kredit götürənlər isə hüquqi şəxslər (10.957 nəfər) və sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olanlardır. Bunların sayı isə 21.573 nəfər təşkil edir.

Zamin şəxslərin sayında da artım müşahidə olunub - may ayında onların sayı 1 milyon 115 min 820 nəfərə çatıb ki, bu da mart və aprel ayları ilə müqayisədə 6.344 nəfər artım deməkdir.

Məlumatda qeyd edilir ki, bu ilin fevralın 1-nə borcalanların sayı 2.342.233 nəfər olub. Növbəti aylarda isə onların sayında nəzərə çarpaq dərəcədə artım müşahidə olunub. Belə ki, martın 1-də 2.366.967 nəfər, aprelin 1-də 2.389.292 nəfər, mayın 1-də isə 2.414.122 nəfər olub.

May ayının 1-nə əhali tərəfindən banklara ödənilməyən vaxtı keçmiş kreditlərin həcmi isə 1 milyard 256,6 milyon manat (6,1 faiz) təşkil edib. Ekspertlər bildirirlər ki, problemlı kreditlərin artması narahatedici həddədir. Belə ki, devalvasiyadan əvvəl də bankların problemlı kredit portfeli kritik həddə idi. Bildirilir ki, əslində geri qayıtmayan kreditlərin həcmi rəsmi məlumatlardan dəfələrlə çoxdur. Problemlı kreditlərin payı təhlükəli həddi keçib.

Ekspert Samir Əliyevin sözlərinə görə, ölkə üzrə problemlı kreditlərin payı 20 faizdən çoxdur və bu, artıq kritik həddir. Problemlı kreditlər istehlak yox, məhz biznes kreditlərinin hesabına artıb.

Qeyd edək ki, son günlər borcların silinməsi məsələsi aktualdır. Rəsmi olmayan xəbərlərə görə, 2-5 min civarında olan kredit borcları silinəcək. Əksər ekspertlər bunu real hesab etmir, həmçinin bunun doğru addım olmadığı da bildirilir. Ekspert Əkrəm Həsənovun sözlərinə görə, borcların silinməsi ümumən yaxşı olardı, amma real görünmür: "Əvvəla, bunun üçün dövlətə xeyli vəsait tələb olunur. Həmin vəsait büdcədə yoxdur. Əksinə, büdcə kəsirimiz var. Digər tərəfdən isə belə silinmənin meyarlarını müəyyən etmək çətin işdir. Bu güzəşt kimə tətbiq oluna bilər? Hansı məbləğ həddində? Hər hansı yarımçıq qərar, qismən güzəşt əlavə suallar və iddialar yarada bilər. Narazı qalanlar yenə olacaq. Həm də ki, niyə dövlət bir qisim vətəndaşların hesabına digərlərinin borcunu bağla-

Problemlı kreditlərin gözlənilən əqibəti - bağışlanma real deyil...

Ekspertlərin fikrincə, hər hansı yarımçıq qərar, qismən güzəşt əlavə suallar və iddialar yarada bilər...

malıdır? Əslində dövlət başqa şey etməlidir: məhkəmələr borcluların banklara qarşı haqlı tələblərini təmin etməlidir. Yəni güzəştə banklar öz hesablarına etməlidir. Çünki kredit verərkən kütləvi şəkildə qanunları pozublar. Bu yanaşmanın üstünlüyü həm də odur ki, hamı biləcək: borclar bağışlanmadı, ədalət bərpa olundu. Bağışlanma əhalidə arxayınlıq və intizam-sızlıq hissi yarada bilər. Ədalətin bərpası isə qanunçuluğa inamı artırır".

Ekspert Pərviz Heydərov isə qeyd edib ki, ölkədə problemlı kreditlərin həcmi bu ilin yanvar ayının sonundan etibarən artıq 1 milyardı keçib: "2015-ci ilin yanvarın 1-nə problemlı kreditlərin həcmi 976.3 milyon manat idisə, fevralın 1-nə 1 milyard 030,9 milyon manat təşkil edirdi. Bu rəqəm martın 1-nə 1 milyard 138,2 milyon manat, aprelin 1-nə isə 1 milyard 213,3 milyon manata qədər yüksəlib.

2015-ci ilin mayın 1-nə olan məlumata görə isə,

Azərbaycanın bank sektorunda problemlı kreditlərin həcmi 1 milyard 256,6 milyon manat təşkil edib. Məbləğ hər ay azalmaq əvəzinə artıb. Manatın dəyərini bu il fevralın 21-də ucuzlaşdırılmasından sonra bu tendensiya sanki yeni sürət alıb. Xarici valyutanın bahalaşması problemlı kreditlərin həcmi azalmasına yardım göstərə bilməzdi. Əksinə, bu sahədə vəziyyəti daha da dərinləşdirməli idi. Mart ayından bəri Mərkəzi Bank bankları qorumaq üçün "əлиндən gələni" edir və müxtəlif addımlar atır. Çünki hər hansı bankın çökməsi zəncirvari xarakter ala bilər.

Ekspertin sözlərinə görə, kredit borclarının bağışlanması məntiqsiz addım ola bilər: "Bu, bankların mövcud kredit siyasətinə haqq qazandırmaq olardı. Belə ki, əgər hər hansı bir bank kredit portfelinin yarıdan çox hissəsi geri ödənilməyən vəsait

təşkil edirsə və bunun müqabilində yenə əvvəlki şərtlərlə borc verirsə, deməli, vəsaitlə idarəçilikdə normal fəaliyyət yoxdur. Həmçinin, hər hansı bağışlanmadan söhbət gərdisə, bu, bayaq qeyd etdiyimiz kimi bir az əvvəl kreditlərin devalvasiyadan sonra əslində hansı valyuta ilə qaytarılmalı olduğu barədə yaranan mübahisə zamanı edilərdi. Ancaq məlum olduğu kimi Konstitusiyaya Məhkəməsi sözügedən məsələdə adı kurs baxımından belə güzəştə getmədi. Bankların vəziyyəti yaxşı deyil. Üstəlik, problemlı kreditlərin ümumi kredit qoyuluşunda xüsusi çəkisi 7 faizə yaxın təşkil edir. Banklara borcların bağışlanması hədsiz populist addım olardı. Fikrincə, ən optimal variant kimi kreditlərin geri ödənişində güzəşt kimi söhbət yalnız əlavə müddətin verilməsindən gədə bilər".

□ RÖYA

"Bankların bağladığı zəminlik müqavilələri qanunsuz və etibarsızdır"

Ekspert: "Borclu banka qarşı bu tələbi irəli sürməsə belə, zəmin irəli sürüb məsuliyyətdən tam azad ola bilər..."

"Bankların bağladığı zəminlik müqavilələri qanunsuzdur". Hüquqşünas Əkrəm Həsənov kredit üzrə zəmin duranların məsuliyyəti barədə danışarkən belə deyib. Onun sözlərinə görə, banklar girovla, ipoteka ilə yanaşı, verdikləri kreditləri zəminliklə də təmin edir. Bu halda, banka zəmin arasında zəminlik müqaviləsi bağlanır.

"Həmin müqavilənin mahiyyəti ondan ibarətdir ki, zəmin də borclu ilə birgə banka qarşısında kreditin qaytarılmasına görə məsuliyyət daşıyır. Yeni kredit qaytarılmadıqda bank onu zamindən də tələb edir. Zəmin kreditə görə bütün əmlakı ilə məsuliyyət daşıyır. Təəssüf ki, zəminlərin çoxu bunu bilmir və zəminlik müqaviləsini imzalayanda məsuliyyətini tam dərk etmir. Krediti borclu deyil, zəmin ödədikdə borclu artıq banka deyil, zəminə borclu hesab olunur. Yeni bankın

kredit üzrə tələbləri zəminə keçir", - deyir o qeyd edib.

Ekspertin sözlərinə görə, təcrübədə adətən banklar zamindən borcu yalnız o halda tələb edir ki, kredit üzrə dəyərli girov, ipoteka mövcud deyil: "Amma bu heç də o demək deyil ki, girov ola-ola bank borcunu ödənilməsinə zamindən tələb edə bilməz. Bilər. Girov olmadıqda isə bank təbii, borcu zamindən də tələb edir. Bu, o cümlədən məhkəmə qaydasında da olur. Beləliklə, borc qaytarılmayıanda zəmin də çox çətin vəziyyətə düşür".

Ə.Həsənov zəminlərə məsləhət olaraq qeyd edib ki, ümumiyyətlə, kredit üzrə zəmin durmaq doğru deyil: "Bank borclunu və zəmini məhkəməyə verəndə vaxtınızı və əsəblərinizi qoruyun. Yeni bankın müraciətlərinə heç bir reaksiya verməyin. Uzağı bank sizi dəng edirsə, bir dəfə ona mövqeyinizi bildirin və tələb edin ki, sizi daha narahat etməsin. Ola bilsin ki, nəticədə bank yalnız borclunu məhkəməyə verəcək və sizə qarşı heç bir tələb irəli sürməyəcək. Bank borclu ilə bərabər sizi də məhkəməyə verib, prosesə qoşulun və borclunun mövqeyindən asılı olmayaraq, mövqeyinizi bildirin. Mülki Məcəllənin 474-cü

maddəsinə əsasən, zəmin banka qarşı borclunun irəli sürə biləcəyi etirazları irəli sürə bilər, hətta borclu onlardan imtina etdiyi və ya öz borcunu etiraf etdiyi halda da. Bu isə o deməkdir ki, mənim indiyədək kredit müqaviləsi üzrə borclulara verdiyim məsləhətlərin hamısı zəminlərə də aiddir və onlardan yararlanmağı məsləhət görürəm. Məsələn, qanuna görə kredit üzrə faizlər ildə bir dəfə tutulmalıdır. Banklar isə ayda bir dəfə tutur. Buna görə də kredit müqaviləsi qanunsuz və etibarsızdır. Deməli, bütün zəminlik müqavilələri də eyni ilə qanunsuz və etibarsızdır. Borclu banka qarşı bu tələbi irəli sürməsə belə, zəmin irəli sürüb məsu-

liyyətdən tam azad ola bilər. Buna görə də bank borclunu və sizi məhkəməyə verən kimi banka qarşı bütün etirazlarınızı məhkəməyə bildirin və zəminlik müqaviləsinin etibarsız hesab edilməsini tələb edin".

Ekspert bildirib ki, devalvasiyadan sonra bankların çoxu xarici valyutada olan kredit müqavilələrinin müddətini uzadıb. Amma bir qayda olaraq, zəminlik müqaviləsində bunu əks etdirməyiblər: "Başqa sözlə, zəminin razılığını almayıblar. Bu isə o deməkdir ki, həmin andan etibarən zəminlik müqaviləsi qüvvəsini itirib. Çünki Mülki Məcəllənin 477.0.1-ci maddəsinə əsasən zəminin razılığını olmadan kredit öhdəliyi dəyişdirildikdə və bu dəyişdiril-

mə onun məsuliyyətinin artmasına və ya onun üçün digər əlverişsiz nəticələrə səbəb olduqda, zəminliyə xitam verilir. Bu müddəda Rusiya Mülki Məcəlləsinin 367-ci maddəsinin 1-ci bəndini olduğu kimi təkrarlayır. Rusiya məhkəmələri isə hesab edirlər ki, kreditin müddətinin uzadılması zəminin məsuliyyətinin artmasına və ya onun üçün digər əlverişsiz nəticələrə səbəb olur. Çünki ən azı faiz ödənişlərinin cəmi məbləği artır. Buna görə də diqqətli olun: kredit müqaviləsinin müddəti zəminin razılığını olmadan uzadılsa, siz artıq zəmin deyilsiniz və məhkəmə prosesi başlayanda bunu məhkəməyə təqdim etdiyiniz etirazda bildirin".

□ RÖYA

Jurnalistlərin buraxılmadığı yanan binada nə baş verir?

Binəqədi rayonu, Azadlıq prospektində yanan binada təmir işləri davam edir. Lakin aparılan işlərin mediada işıqlandırılmasına icazə verilmir. Xəbər verdiyimiz kimi, ötən gün əməkdaşımız yanan binadan reportaj hazırlamaq istəsə də, mühafizəçilər onun içəri daxil olmasına mane olublar.

Lakin binada təmir işlərinin hansı mərhələdə olması ilə maraqlanmaq üçün yenidən həmin binaya baş çəkdik. Binanın həyətində qızgın iş gedirdi. Lakin qarşıda duran işlərin miqyası ilə müqayisədə fəhlə və işçi qüvvəsi azlıq təşkil edir. Jurnalistlərin binaya daxil olmasına icazə verilmədiyini nəzərə alaraq, özümüzlü sakinlərdən biri kimi təqdim edib, içəri girməyə nail olduq.

Yanğının məhv elədiyi bina demək olar ki, yenidən bərpa edilir. Divarlar qəşinərəq suvarınır, binanın sütunları əlavə qurğularla bərkidilir. Mənzillərin içində də təmir gedir. Bəzi mənzillərə artıq suvaq və üzlük vurulub. Bəzilərinə isə bu proses yeni başlayıb. Ustalar işin qaydasında getdiyini və lazımı materialların vaxtında verildiyini deyirlər.

Binanın kommunal sistemə gəlincə, yanğından demək olar ki, heç nə sağ çıxmıyıb. Ona görə də su, kanalizasiya və elektrik xətləri sıfırdan bərpa olunur.

Binada əmək təhlükəsizliyi qaydalarına riayət edilmədiyi ilk baxışdan belli olur. Pillekənlərin kənarındakı dəmir tutacaqlar yanğında məhv olduğundan indi heç bir qoruyucu sədd yoxdur. Fəhlələr deyirlər ki, dəfələrlə buradan yıxılma təhlükəsi ilə üzləşiblər. Bəzən yuxarı daşınan daş, kərpic və

digər materiallar işçilərin əlinədən aşağı düşür və təhlükə yaradır.

Söhbət zamanı ustalar arasında əmək haqqının azlığından şikayət edənlər də oldu. Adının çəkilməsini istəməyən usta deyir ki, divara vurulan suvağın hər kvadratmetri üçün onlara 1-1,5 manat verirlər. Halbuki bu işin bazar qiyməti 3-4 manatdır.

İş icraçısı Nemət Ələsgərov bizə bildirdi ki, təmir işləri 3-5 aya yekunlaşacaq. Binanın fasadı Finlandiyadan gətirilən yanmayan poliuretan maddə, ya da ki, suvaq və boya ilə üzlənəcək.

İş icraçısının sözlərinə görə, mənzillər təmir olunarkən sakinlərin istəkləri də nəzərə alınır. Ustalar isə sakinlərin sonsuz istəklərindən narazılıq edirlər.

Evinin təmirinə nəzarət edən sakinlər də aparılan işlərin keyfiyyətindən razı qaldıqlarını deyirlər. Onlara mənzillərinin dekabr ayının sonuna kimi təhvil veriləcəyinə dair söz verilib.

Onu da qeyd edək ki, Xətai rayonunda yanan binadan fərqli olaraq, bu bina daha keyfiyyətli şəkildə təmir olunur. İlk mərhələdə sakinlər görülən işlərdən razıdırlar və bunu işlərə ölkə başçısının birbaşa nəzarət etməsi ilə əlaqələndirirlər.

□ Məğrur Salmanov

Elan

Təcili sərəfəli qiymətə 4 otaqlı mənzil satılır.

Nərimanov Məhkəməsinin həyətində, Stalin layihəli daş binada 4 otaqlı əla təmirli mənzil satılır. 4/2, ümumi sahəsi 120 kv.m, kupe şkafları, geniş, işıqlı otaqları, döşəmə mozaika parket, mətbəx və digər bütün mebellər, böyük vanna otağı, cakkuzi, sakit, təmiz həyət, parkovka yeri var. Qiyməti 185 min manat. Bundan əlavə 2 maşınlaq daş qaraj da satışdadır. (36 kv.m. qiyməti-40.000 AZN.) Mənzilin bütün sənədləri qaydasındadır, mebelləri ilə bir yerdə satılır.

Tel: (050) 210-50-74

Özəl tibb müəssisəsinə 3-5 saata gündə işləmək üçün təqaüddə olan, damara iynə vura bilən tibb bacısı tələb olunur.

Tel: (012) 437-88-05 (13:00-dan sonra)
(050) 213-88-05 (13:00-dan sonra 17:00-dək)

Oğuz rayonunun Calut kəndində "Azpetrol"la üzbeüz dağın ətəyində 4 hektar özəl sahədə yerləşən ferma satılır. İşərisində çoban evi, ofisi, yem dəyirmanı, istirahət guşəsi, daimi işiği və suyu var. Əlavə olaraq 5 hektar özəl torpaq sahəsi və bundan başqa müqavilə ilə 6 hektar biçin sahəsi və 126 hektar otlaq sahəsi var. Bunların hamısı birlikdə 450 min manat.

Əlaqə nömrəsi:
(055) 206-14-61,
(070) 335-90-15,
(050) 371-01-60

Atasının maşınına qaçıran gənc və dostu qəzada öldülər

Ötən gecə Ələt-Astara yolunda baş vermiş avtomobil qəzasında iki gənc həyatını itirib, daha üç nəfər isə ağır yaralanıb. Virtualaz.org-un verdiyi məlumata görə, qəza saat 00:30 radələrində Ələt-Astara avtomobil yolunun 38-ci km-də, Salyan rayonunun Xalac kəndi ərazisində baş verib.

Bakı şəhər sakini, 39 yaşlı Rəhman Çoban oğlu İsmayilovun idarə etdiyi "Mercedes" markalı avtomobil Salyan rayonu Şəkərli kənd sakini, 19 yaşlı Mirteyyub Elxan oğlu Əhmədovun idarə etdiyi "Mercedes" markalı maşın toqquşub. Nəticədə Mirteyyub Əhmədov və sərnişini - 19 yaşlı Təbriz Vüqar oğlu Heydərov yerində həlak olublar.

Digər avtomobilin sürücüsü Rəhman İsmayilov və sərnişinləri - Bakı şəhər sakini Firuz Bilal oğlu Qələmzadə və Şəki sakini Sadiqov Zaur Muxtar oğlu aldığı xəbərlər nəticəsində Salyan Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına yerləşdiriliblər. Vəziyyətləri orta ağırdır.

Şəkərli kənd sakinlərinin virtualaz.org saytının Şirvan bürosuna verdiyi məlumata görə, 19 yaşlı Mirteyyub Əhmədov atasının xəbəri olmadan onun avtomobilini qaçırb. Həmyaşıdı 19 yaşlı Təbriz də özü ilə götürüb.

Digər "Mercedes"də olan üç nəfər isə keçmiş tələbə yoldaşı olublar. Dostlar BDU-da onlarla birgə oxumuş Xələc kənd sakini olan dostları gildən qayıdırıms.

Faklla bağlı yol polisi idarəsi tərəfindən araşdırma aparılır.

Bakıda daha bir tikinti qalmaqlı yetişir

Vətəndaşlar ölkə başçısından kömək istəyir

Bakı şəhəri, Xocalı prospekti 29 ünvanında yerləşən yaşayış binasının bir qrup mənzil mülkiyyətçisi redaksiyamıza məktub yollayıblar. Prezidentə, baş prokurora, Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinə müraciətlə yazılan məktubda "İdeal-İ İnşaat" MMC-nin rəhbər vəzifəli şəxslərinin əməllərindən şikayət olunur.

Müraciət müəllifləri yazır ki, MMC-nin tikdiyi yaşayış binasından mənzil almaq üçün 10 il əvvəl müqavilə bağlayıblar. MMC-yə müqavilə üzrə mənzilin dəyərini ödəyiblər. Lakin "İdeal-İ İnşaat" MMC-nin təsisçisi və əvvəlki direktoru İsa Əli oğlu Məmmədov binanı tikib təhvil vermirdi: "Dəfələrlə mənzilimizin nə zaman bizə təhvil verilməsi ilə əlaqədar İsa Məmmədovla əlaqə saxlamaq istəmişik. Məlum olub ki, İsa Məmmədov məsuliyyətdən yayınmaq üçün direktorluqdan çıxaraq "İdeal-İ İnşaat" MMC-yə özünün yaxın qohumu Çingiz Əkbər oğlu Məmmədovu direktor təyin edib. Bu qohumlar isə birləşərək, bizim mənzil tikintisinə görə onlara verdiklərimiz pulları öz keflərinə xərcləyir, yaşayış binasını isə heç vaxt tikib qurtarmaq niyyətində deyillər. Bizə verilən məlumata görə, köhnə Şüşə Zavodunun olduğu bu ərazidə tikilən binalarımızın yerləşdiyi torpaq sahəsi "Baku Qrup" adlı bir MMC-yə məxsusdur, lakin binalar "Baku Qrup"la bağlanmış podrat müqaviləsi əsasında İsa Məmmədov və onun "İdeal-İ İnşaat" MMC-si tərəfindən tikilib və bizim mənzil tikintisinə dair müqavilələrimiz də həmin bu "İdeal-İ İnşaat" MMC ilə bağlanıb. Mənzillərimizin pullarını da biz bu MMC-yə vermişik. "İdeal-İ İnşaat" MMC-nin idarəçisi isə hər dəfə bizə yalançı vədlər verərək binaları tikib qurtarmır. Bizə verilən məlumatlara görə, böyük ehtimal var ki, İsa Məmmədov və onun qohumları bizim mənzillərimizi bir neçə dəfə digər vətəndaşlara da sataraq onlardan aldıkları pulları da öz şəxsi keflərinə və uşaqlarının adlarına obyektlər almağa xərcləyiblər. Məlumatlar var ki, onlar külli miqdarda vəsaitlə birgə ölkədən qaçmaq niyyətindədirlər".

Müraciət müəllifləri yazırlar ki, halal zəhmətlə qazandıqları pulları İsa Məmmədov və onun qohumları dələduzluq yolu ilə aldadılaraq əllərindən alıblar: "İsa Məmmədov və onun "İdeal-İ İnşaat" MMC-sinin əməkdaşlarının qeyd olunan cinayət əməllərini ifşa olunsun və bu soyğunçu dəstə barədə bu binalardan mənzillər almış və bununla da bizim kimi aldadılmış digər vətəndaşların da hüquqları bərpa olunsun. Hüquq-mühafizə orqanlarından xahiş edirik ki, bizi aldadaraq pullarımızı mənimsəyən İsa Məmmədov, onun qohumları və "İdeal-İ İnşaat" MMC-nin digər məsul işçiləri barəsində lazımı tədbirlər görərək cəzalandırınsınlar və mənzil aldığımız yaşayış binasının tezliklə tikilib qurtarılmasına və vətəndaşlara təhvil verilməsinə nəzarət etsinlər".

□ E.HÜSEYNOV

P.S Qarşı tərəfin də mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Dünyaca məşhur olan Qırğızistan balı və müalicəvi bal məhsulları Azərbaycanda

- Arı südü
- Mumiya
- Möhtəşəm aq bal
- İssık-Kul balı
- Esparsət balı
- Çayek balı
- Karkıra balı və s.

RAMAZAN AYI İLƏ ƏLQƏDAR

OLARAQ ORUC TUTANLARA ENDİRİM

Xalisi yalnız bu ünvanda: Bakı şəhəri, Neftçi Qurban küçəsi 119

Tel: (012) 491-23-82; (051) 922-15-71

Kisilər!!! Axırcı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini

d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vazidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saqların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmanlı müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Müasir dünya daim dəyişiklik içindədir. 10 il əvvəl dəb olanlar indi çox gülməli görünür. İnsanların həyata baxışları, dünyagörüşü, yaşam standartları da həmçinin. İnsanların davranışlarına da təsir edən dəyişikliklərdən biri satınalma qərarına ciddi təsir edib. Belə ki, sahib olma arzusunun qalib gələnlər eyni əvəzdə bir çox fərqli dəyişikliyi təcrübədən keçirə bilir.

Məsələn, biri bağ evi almaq yerinə 10 il boyunca fərqli yerlərdə kirayə bağ tutaraq tətili keçirir. Çox daha az məsrəflə, daha dəyərli təcrübələr yaşama şansını nəzərə alanda bu, heç də pis perspektiv sayılmaz. Amerikada yaşı 35-ə qədər olan insanları ümumən "arendatorlar nəsl" adlandırırlar. Sosioloqlar əmindir ki, indiki gənc nəslin payına çoxlu sayda maliyyə kətlizmaları düşüb. Ona görə də insanlar ciddi kredit yükünün altına girməkdən çəkinirlər.

Amma bu da əsas deyil. Məsələ ondadır ki, indiki nəsildən əvvəlliklərdən öz dəyərləri ilə fərqlənir. Müasir gənclik indi uğur anlayışına başqa cür yanaşır. Əgər əvvəllər şəxsi mənzili, bağı, maşınları olanlar uğur qazanmışlar hesab olunurdusa, indi təcrübə və təhsillərinə kapital qoyan, çox şey yaşamış, həyatı hər yöndən öyrənmiş insanlar daha uğurlu hesab olunur.

"Yeni Məsəvat" bu dəfə müasir dünya insanının kirayə sevdasının səbəblərini araşdırıb və ortaya ilginç nəticələr çıxıb.

Satınalma fikri niyə əvvəlki qədər cazibədar deyil?

Keçmişdə insanlar əsasən arzuladıqları hər şeyi satın alaraq yaşayırdılar. Velosipeddən tutmuş maşına, evə qədər hər şeyi satın almaq fikri daha cazibədar idi. Bunun altında yatan ən böyük səbəblərdən biri heç şübhəsiz ki, sahib olma arzusudur. Maraqlıdır ki, daha sonra bu sahib olunan mallar insanların öz istifadəsindən çıxdı, bəlkə də uzun müddət istifadə olunmadan gözləmə mövqeyinə "göndərildi". Dəyişən dünyada sahib olmaq yerinə, təcrübə qazanmaq daha önəmlidir. Artıq insanlar onlarla kitabla sahib olmaq yerinə yüzlərlə kitab oxuya bilmənin daha vacib olduğunu düşünürlər. Məhz buna görə kitab "dəyiş-düyüş" edilir, sahib olmaq yerinə təcrübə ön plana çıxır. Və ya maşın satın almaq kimi ciddi bir qərar əvəzinə, uzun müddət nəqliyyat vasitəsi kirayə götürülür. Mütəxəssislər satın alma davranışının əvvəlki qədər cazibədar olmamasının səbəblərini araşdırıb və ortaya bu nəticə çıxıb:

1. Satın almaq bahalı bir aksiyadır və içində vaz keçmə elementlərini daşıyır. Günümüzdə dəyərli bir şeyə - evə, maşına sahib olmaq həqiqətən də çətindir. İllərlə çalışıb bir ev ala bilərsiniz və ya illərlə maşının kreditlərini ödəyirsiniz. Dolayısı ilə sizin satın alma qərarınız eyni zamanda illərlə çalışma məcburiyyətini üzə çıxır. Və əgər bir maşın satın almızsınızsa, onu bir il sonra dəyişdirmək həqiqətən də çətindir. Səbəbi isə sadədir: o qədər əziyyət çəkib, çalışıb qazanaraq əldə etdiyiniz maşının göz görə-görə dəyər itirdiyini və sətəndə zərəra uğradığını gördəndə kədərlənəcəksiz. Günümüzün şərtlərinə görə, insanlar artıq nəyisə satın alanda ona eyni zamanda kapital kimi baxırlar. Əslində isə əsas olan maşına olan

Dünyada yeni dəb - satın alma, kirayələ!

Müasir dünya insanı nə ev, nə maşın, nə bağ alır - əvəzində səyahət edir, kirayə tutur, təcrübə qazanır

ehtiyacımız və ondan istifadə etməyimizdir.

Eyni qaydada hesab edək ki, bir bağ evi satın alınız. Onu satıb gələn il yenisini almanız, növbəti il sonuncunu satıb, başqa birini almanız və daim mobil davranmanız mümkündür deyil. Praktiki olaraq, bu, bağ tutacaq bir iş deyil. Bu da o deməkdir ki, yay fəslini istədiyiniz yerləri doyunca gəzmədən keçəcəksiz. Ancaq bir bağ evi, eyni dəniz, eyni qonşular, eyni insanlar... Bəzən bir ayaqqabı almaq başqa bir ayaqqabıdan vaz keçmək mənasına gəlir. Vazkeçmələr satınalmanın təbiətində var.

Təcrübələr önəm qazanır

Əvvəllər insanların qan-dövləti, pulu ön planda idi. Bir insanın nə qədər çox pulu varsa, o qədər qayğısızdır düşüncəsi hələ də hakimdir. Amma artıq təcrübələrin də sözü keçir. 35 ölkə gəzmiş bir səyahətçiyə görə varlı olan birindən daha varlı sayılır. İnsanlar karyerası hesabına riskli qərarlar alır, etmək istedikləri şeylərə yönəlməyə bilirlər. Bu səbəbdən də, məsələn, bir maşına sahib olmaq yerinə 15 ildə 5, fərqli maşın sürmək daha vacib hala gələ bilər. Dəyişikliklər insanların təzəleyir. Ona görə də bir çox fərqli təcrübəyə sahib olmaq önəm qazandıqı üçün satın almaq fikri bundan zərər çəkir. Axı nəyisə satın alanda bu təcrübələrin də çoxundan vaz keçmiş olursunuz.

Təsəvvür edin ki, 10 il boyunca siz iki maşın sürmüşsünüz. Amma buna qarşılıq olaraq hər il bir maşın sürmək perspektivi də var. Hansı daha cazibədar?

Daha bir psixoloji detala diqqət edək. İnsanlar daim varlı olmağa itələyən bir başqa səbəb isə heç şübhəsiz, acgözlüyü və gələcək qorxusudur. Gələcəyi

çox düşündüyü üçün indiki gün əhəmiyyətini itirir və hər şeyi gələcək üçün etməyə, düzənləməyə çalışır. Bunun nəticəsi olaraq da özünü siqortalamaq üçün daha çox şeyə sahib olmaq istəyir. Amma günümüzdə bu davranış da qismən dəyişməkdədir. Xüsusən inkişaf etmiş ölkələrdə bağ tutan bu dəyişiklik nəticəsində insanlar öz həyatlarından zövq almaq üçün bütün diqqətini bu günə yönəldir. Dediğimiz kimi, insanlar istəyəndə uzun illər sonrasını düşünməyi bir kənara qoya bilər. İndiki anın, içində olduğu günün, mövsümün, dostluqların dadını çıxarırlar. Bunun nəticəsi olaraq da yuxarıda haqqında danışdığımız təcrübə ön plana çıxır.

Dost qazanmaq üçün öncə həyat təcrübəsi...

Daha bir detal. Artıq insanlara kimin harda nə alması, neçəyə

lik olduğu maddi varlıqların çoxluğu ilə qazana bilmirsən. Ağılı, dərəkən, həyat təcrübən səni insanlara daha yaxınlaşdırır. Bunları əldə etməyə çoxlu ölkə görməli, gəzməli, fərqli yerlərdə yaşamağın lazımdır.

Heç birimizə sirm deyil ki, valideymlərimiz ucuz və sərfəli şərtlərlə səyahət etmə şansına malik deyildi. Yəni onların zamanında bunlar yox idi. Ona görə də onlar başını aşağı salıb pul qazanmaq, nəse satın almaq, əldə etmək üçün ellərindən gələni edirdilər. Müasir dünyada isə turizm agentlikləri insanlara ucuz və sərfəli tətillər, səyahət şərtləri təqdim edir. Əmlak agentlikləri ən sərfəli şərtlərlə ev kirayələməyi məsləhət görür. Eləcə də digər məqamlar: mebel kirayəsi, maşın kirayəsi və sair.

"Bu, Azərbaycanda mümkündürmü?"

alması, bunu alanda necə əziyyət çəkməsi ilə bağlı hekayələri dinləmək istəmir. Onları kimin həftə sonunu necə maraqlı, macərə dolu keçirməsi hekayəsi cəlb edir. Kornel Universitetinin doktorantı Amir Kumar belə deyir. Necə deyirlər, hətta ən pis təcrübə belə sonucda əla bir hekayəyə çevrilir və sən ondan nəse qazanırsan.

Günümüzdə insanların xoşbəxtlik anlayışı çevrəsi, dostları ilə daha çox ölçülür. Yəni, sən daha çox danışmalı, daha çox dost əldə etməlisən. Sözsüz ki, indiki zəmanədə də dostluğu ancaq ma-

Bütün bu səbəblər isə göstərir ki, insanlar daha əvvəlki qədər satın almaq istəmir. Bunun əvəzinə vasitə olaraq gündəlik istifadə edib, dəyişdirmək düşüncəsi onlara daha cazibədar görünür. Təbii ki, bu, "hər şeyi kirayələyin, hər hansı bir varlığınız olmasın" mənasını daşımır. Bu dünyada rahat bir şəkildə yaşamaz üçün maliyyəni olmalıdır. Amma hər şeyə sahib olma instinkini bir kənara atın və kirayələmənin verdiyi azadlığın dadını çıxarın.

Kirayə maşın biznesi - bizdə və Avropada

Yaxşı, Azərbaycanda buna necə nail olmaq olar? Ev kirayələri barədə məlumatımız nisbətən var. Normal evlərin kirayəsi 300 manatdan başlanır. Otaqla-

Türkiyədə lüks avtomobillər kirayə verən "Thrifty" avtomobil kirayə şirkəti bildirib ki, Almaniyada "BMW" markalı avtomobillər gündəlik olaraq 150 avroya kirayə verildikən Türkiyədə 250 avroya verilir. Bu fərq isə Türkiyədə vergilərin, eləcə də yanacaqın qiymətinin yüksək olması ilə izah edilir.

Siyahı:

Türkiyə 48.84 avro
Xorvatiya 46.63 avro
İtaliya 46 avro
İngiltərə 45.37 avro
ABŞ 45.26 avro
Yunanıstan 45.20 avro
Fransa 42.90 avro
İspaniya 41.42 avro
Portuqaliya 33.40 avro

Azərbaycanda bağ kirayəsi... qəliz məsələdir

Keçək bağ kirayəsinə. Bakı bağlarında kirayə qiymətləri ya çox baha - aylığı ortalama 3000 manata, ya da 400-500 manat civarındadır. Birincilər villa kateqoriyasındadır və daha çox geniş ailələrin tərcihidir. Reyd keçirdiyimiz müddət ərzində bu sayaq bağlara 3-4 potensial namizəd baxmaq üçün getdi. Maklelərin bildirdiyinə görə, bahalı və yüksək şəraitli villaların müştəriləri əsasən Rusiyada yaşayan azərbaycanlı iş adamlarıdır. Onlar yay aylarını ailə üzvləri ilə geniş tərkibdə keçirmək üçün şəraitli villalar tərcih edirlər.

Bundan başqa, müəyyən xəstəlikləri olan, həkim tövsiyəsi ilə dəniz havası, qum qəbul etməli olan şəxslər üçün də Bakı bağları populyar tərcihlər sırasındadır. Amma onlar nisbətən ucuz bağ evlərinin axtarışında olurlar.

Qiymət tendensiyasına gəlincə, ayrı-ayrı bölgələr üzrə reyding nəticəsini təqdim edək:

Fatmayı, Novxanı qəsəbələrində, dəniz kənarına yaxın yerlərdə villaların kirayəsi üçün ayda 2500-3500 manat ödəmək lazımdır. Dənizdən 500-700 metr aralı 1-2 otaqlı manzillər icarəyə götürmək üçün 800 manat, 3-4 otaqlı, hər şəraitli, dənizdən 500 metr aralı olan mənşəyə qalmaq isə 1000-2000 manat xərc çəkmək lazımdır. Amma Fatmayda aşağı şəraitli, 2 otaqlı bağ evlərinin kirayəsi 500 manatdan başlanır.

Hövsanda şəraitli 1 otaqlı bağ evinə 400 manat, şəraitli olanlara isə 600-800 manat pul vermək lazımdır.

Nardaranda, dənizə yaxın ərazidə yerləşən bağ evləri, yaxud villalar 1000 manata, 1-2 otaqlılar isə 700 manata kirayəyə verilir. Bilgəhdə 1-3 otaqlı bağlar 1000 - 2000 manata verilir ki, belə evlər dənizə yaxın yerlərdədir.

Bağ kirayəyə götürmək üçün Zirədə 300-500 manat, Goradildə 1-2 otaq 800 manat, 3-4 otaq 1000 manat, villalara 1500 manat aylıq icarə haqqı ödəmək lazımdır.

Şüvələndə ayda 1 otaqlı bağlara 800 manat, dənizə yaxın villalara 1000 manatdan yuxarı pul ödəmək lazımdır.

Zuğulbada 400 metr dənizə yaxın olan bağ evlərinə ayda 700 manat, villalara isə 1000-1500 manat pul vermək lazımdır.

Mərdəkəndə, dənizə yaxın villa kirayələmək üçün 3500-4000 manat, 1-5 otaqlı, hər cür şəraitli olan bağ evi tutmağa 1000-2000 manat arası, şəraitli tək otaq icarəyə götürməyə isə 500-1000 manat arası xərc çəkməlisən.

□ Sevinc TELMANQIZI

MUSAVAT

Son səhifə

N 145 (6173) 6 iyul 2015

10 dəqiqədə 62 hotdoq yeyib

Hər il Nyu-Yorkda hotdoq yeyilməsi üzrə keçirilən çempionatın yeni qalibi məlum olub. 4 iyulda baş tutan tədbirdə 23 yaşlı Metyu Stouni 10 dəqiqə ərzində 62 ədəd sosiskalı bulka yeyərək, qalib olub. Lenta.ru CNN-ə istinadən xəbər verir ki, Stouni ötən il 60 hotdoq yeməklə qalib olan Coy Çestnatı bu il geridə qoyub. Çestnat son 8 ildə qalibliyini qoruyub. Ötən il Stouni cəmi 56 hotdoq yediyi üçün ikinci yerdə qərarlaşmışdı. Bununla belə, sözügedən sahədə rekord göstərici yenə Stouniyə aiddir. O, 2013-cü ildə 69 hotdoq yeyərək liderliyi əldə edib.

Qadınlar arasındakı liderlik isə keçən il olduğu kimi bu ildə Miki Sudoya aiddir. O da 10 dəqiqə ərzində düz 38 ədəd hotdoq yeyib. Keçən il Mikinin göstəricisi 34 ədəd idi. Amma qadınlar arasında bu günə qədərki rekordu Sonya Tomas 45 ədəd hotdoq yeməklə qazanıb. Xatırladaq ki, kişilər arasında hotdoq yemək üzrə yarış 1972-ci ildən etibarən hər il keçirilir. 2011-ci ildə bura qadınların çempionatı da daxil edilib. Eyni qayda-qanun çərçivəsində bu yarışlar ABŞ-ın başqa şəhərlərində də keçirilir.

Ər-arvad davalarının səbəbi bəlli oldu

A ilərdə ər-arvad qalmaqalının "biokimyəvi" səbəbi aşkarlandı. Məlum olub ki, qanımda qlükozanın miqdarı aşağı olan qadınlar ərləri ilə daha aqressiv davranırlar. ABŞ-ın Ohayo Universitetinin psixoloqu Bred Buşman bu qənaətə gəlib. "Science!" jurnalının yazdığına görə, Buşman və onun Kentukki, eləcə də Şimali Karolina universitetlərindən olan məsləkdaşları 107 evli cütü seçərək onlara qlükometr, gəlinciklər və sancaqlar veriblər.

Sınaqdan keçirilənlərin qanlarında şəkərin miqdarı gündə iki dəfə ölçülüb. Nəticədə qanımda qlükozanın miqdarı aşağı olan qadınların həyat yoldaşlarını simvolizə edən gəlinciklərə sancaq bəttirdiği müşahidə olub. Bu və ya digər təcrübələr göstə-

rir ki, qlükozanın qanda miqdarı 25 faizdən aşağı olduqda, qadın daha aqressiv olur. Buşman qeyd edib ki, qlükozanın aşağı olması aqressivliyin səbəblərindən biridir.

İkiarvadlılıq üçün məhkəməyə müraciət etdi

Amerikanın Montana ştatının sakini Natan Kolyer Billinqs şəhər məhkəməsinə müraciət edərək, ikiarvadlılıqla bağlı qanun tələb edib. O bildirib ki, əgər ölkədə eynicinsli nikahlara qanuni icazə varsa, iki qadınla eyni zamanda qanuni nikahda olmağa da icazə olmalıdır. "Independent" xəbər verir ki, kişi eyni vaxtda iki qadınla yaşayır, onlardan biri qanuni həyat yoldaşı sayılır.

Qadınlardan biri - Viktoriya ilə Natan 2000-ci ildə nikaha girib. Aradan 7 il keçəndən sonra isə Kristinani evinə gətirib, amma sonuncu ilə qanuni nikaha girə bilməyib, ancaq kilsədə nikah mərasimi baş tutub: "Mənim iki arvadım var, çünki iki qadını da eyni zamanda sevirəm. İstəyirəm ki, ikinci həyat yoldaşım da birincinin sahib olduğu bütün hüquqlara sahib olsun".

Natan Kolyer hazırda Billinqsdə soyuducu biznesi ilə məşğuldur. Kolyerin həyat yoldaşı Viktoriya bildirib ki, onlar Kristina ilə yaxşı yola gedirlər: "Biz də digər ailələr kimi. Yaxşı günlərimiz də olur, pis günlərimiz də".

Əyalətin vətəndaş hüquqları ilə məşğul olan hüquq xidmətinin rəhbəri Yelloustoun Kevin Qillen deyib ki, hazırda ştatın ikiarvadlılığa aidiyyəti olan qanunlarını araşdırmaqla məşğuldur. Kolyerin müraciətinə gələn həftə cavab veriləcək. Çoxarvadlılıq Amerikanın bir çox ştatlarında qadağan edilib.

26 iyunda ABŞ Ali Məhkəməsi eynicinsli nikahlara ölkə ərazisində qanuni icazə verib. Məlum qərara qədər geynikahlara ABŞ-ın 50 ştatından 37-də icazə verildi.

Avstraliyada solarium qadağan edildi

Avstraliyada dəri xərçəngindən dünyasını dəyişənlərin sayı artdığı üçün ölkə rəhbərliyi yanvar ayından etibarən solariumu qadağan edir. Daha dəqiqi, 6 ştatdan 4-ündə qadağan rəsmi qüvvəyə minib, 2-sində isə yasaq paketi ilə bağlı danışıqlar gedir. Ölkənin South Australia, Victoria, Queensland və New South Wales ştatları artıq qadağanı rəsmən qəbul ediblər. Bu ştatlarda tibbi səbəblər xaricində solariumdan istifadə yasaqdır. Ölkənin cənub bölgələrində isə solarium xidməti verən qurumlar fəaliyyət göstərmədiyi üçün qadağaya ehtiyac görülməyib.

Tazmaniya və Western Australia ştatlarında isə hələ də qadağan rəsmən qüvvəyə minməyib. Avstraliya Xərçəng Şurasının açıqladığı rəsmi bəyanata görə, ölkədə hər il orta hesabla 50 nəfər solariumdan qaynaqlanan dəri xərçənginə görə dünyasını dəyişir. Belə ki, hər il orta hesabla 1500 nəfər melanom qaynaqlı dəri xərçəngi tipi melanomaya yoluxur. Avstraliya dünyada melanoma xərçəng növünün ən çox rast gəlinəndi ölkədir.

QOÇ - Səfərlər planınız varsa, onu bəri başdan təxirə salın. Çünki ulduzlar bu təqvimdə sizə kifayət qədər ciddi işlər həyələ edəcək. İşgüzar sövdələşmələrdə sizi müvəffəqiyyət gözləyir.

BUGA - Bir çox məsələlərdə səhvlərə yol verirsiniz. Özünü ələ almayın. Bəzən ətrafınızdakılardan məsləhət almağı da unutmayın. Axşamüstü maraqlı görüşlərin iştirakçısı ola bilərsiniz.

ƏKİZLƏR - Gün ərzində ovqatınız nataraz olsa da, qarşınızda duran vəzifələrin öhdəsindən gələcəksiniz. Günün ikinci yarısında iş şəxsi büdcənizdə müəyyən qədər artım ola bilər.

XƏRÇƏNG - Qarşılıqlı münasibətlər baxımından uğurlu olsa da, maddi cəhətdən mübahisəli bir gün yaşayacaqsınız. Özünüzü maksimum təminli aparın. Haqqınızı qanunlar çərçivəsində tələb edin.

ŞİR - Şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaratmaq üçün şanslarınız var. Taleyinizdə əhəmiyyətli rol oynaya biləcək adamlarla əlaqələri dərinləşdirin. Bu gün səfərə çıxmaq da uğurludur.

QIZ - Qarşılıqlı əlaqələrdə tədbirli olmağa çalışın. Əks təqdirdə müsahibələriniz tərəfindən aldadıla bilərsiniz. Qarşınızda gözəl perspektivlər durur. Odur ki, ruh düşkünlüyündən qurtulun.

TƏRƏZİ - Son zamanlar ciddi cəhdlərinizin boş çıxması sizi məyus etməməlidir. Çünki hər kəsin bir şansı var. Siz də gözləməlisiniz. Bu günə yalnız adi işlərin həlli ilə məşğul olmalısınız.

ƏQRƏB - Fəaliyyətlə bağlı gərginliyiniz mümkündür. Yaxşı olar ki, bütün vacib işlərinizi təxirə salasınız. Riskli pul sövdələşmələrdən, məxfi danışıqlardan uzaq olmağa çalışın.

OXATAN - Uğurlu nəticəsinə tam əmin olmadığınız məsələlərə girişməyin. Yoxsa xoşagəlməzliklə qarşılaşacaqsınız. Bu təqvimdə kənardan kiminsə məsləhətilə addım atmamalısınız.

OĞLAQ - Bəxtinizdə kifayət qədər uğurlu bir tarix var. Əzmkarlığınızı artırmaqla bu müvəffəqiyyəti özünü və özünüzü ona yaxınlaşdırıla bilərsiniz. Axşamsa qonaq gətməyə çalışın.

SUTÖKƏN - Təcrübəli insanların köməyinə ehtiyacınız olduğundan Göy qübbəsi sizə kömək göstərəcək. Odur ki, ruh düşkünlüyünə qapılmayın. Sənədlərlə bağlı problemləri aradan qaldırın.

BALIQLAR - Reallıqdan uzaq düşməyin. Bütün planlarınızı yalnız xəyalinizdə reallaşdırmayın, konkret fəaliyyətə keçin. Dünəndən bəri neqativ Ay bürcünüzdə olduğundan mübahisələrə yol verməyin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Evdar qadınlar işləyən həmcinslərindən çox yaşayır

Avstraliya alimlərinin araşdırmasına görə, evdar qadınlar "biznes lady"lərlə müqayisədə daha çox yaşayırlar. Araşdırma işsizliyin fəal peşəkar fəaliyyətlə müqayisədə qadın orqanizminə daha xeyirli olduğunu üzə çıxarıb. "Evdarlıq qadına daha böyük məmnunluq və sevinc bəxş edir", - deyər tədqiqatçılar bildirir. İşdə isə müxtəlif risklər, gərginliklər zərif cinsin nümayəndələrinə mənfi təsir göstərir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300